

Ο ΠΥΡΠΟΛΗΤΗΣ ΚΑΝΑΡΗΣ

ΠΟΙΗΜΑ ΕΙΣ ΕΠΤΑ ΑΣΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΥ Φ. ΚΑΔΚΑΔΗ

(Λευκαδίου)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΥ

5 — Ὁδὸς Γλάστρωτος — 5

ΓΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ο ΠΥΡΠΟΛΗΤΗΣ
ΚΑΝΑΡΗΣ

ΠΟΙΗΜΑ ΕΙΣ ΕΠΤΑ ΑΣΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΥ Φ. ΚΑΛΚΑΝΗ

(Λευκαδίου)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΥ

5 - Ὁδὸς Γλαβιανῶν - 5

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

1900

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

AL 52 Φ 12.0013

Ο ΠΥΡΠΟΛΗΤΗΣ
ΚΑΝΑΡΗΣ

ΠΟΙΗΜΑ ΕΙΣ ΕΠΤΑ ΑΣΜΑΤΑ

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Χριστέ μου ! τὸ τρισάγιο τὸ αἷμα σου, τὸ σῶμα
Τὸ αἰσθανομ' ὀλοζόντανο μὲς τὴν ψυχῇ, σὸ τὸ σῶμα·
Σὰν ἄχραντο θυμίαμα μὲς τὴν καρδιά μου βράζει,
Ἡ φλόγα του ἀκοίμητη τὰ σπλάχνα μου σπκράζει·
Γιὰ σὲ γλυκιὰ πατρίδα μου θάρρος μοῦ δίδει ἀνδρεία
Νὰ μετρηθῶ μὲ τὴν Τουρκιά καὶ μὲ τὴν τρικυμία.
Τύραννοι τῆς πατρίδος μου ! Ἀπίψε θεὸς χάρι
Μ' ἐμφύχωσε· νὰ ἐκδικηθῶ πρὶν δόση τὸ φεγγάρι.
Τοῦ Γέννοος ἡ ἐκδίκησις στήν ὑπέρει· μὲ δένει
Μ' αὐτὴν ἡ Χίος ἄφοβον κι' ἀνδρεῖον μὲ προσμένει·
Ἄπιστοι ! εἰς τ' ἀπέραντα, ἡ ὥρα μου σημαίνει
Ἄπόψε, ἡ τελευταῖα σας στήν τύχη εἶναι γραμμένη,
Γλυκοκοιμάται τ' ἄφοβο πιστό μου παλικάρι.
Δελφὶν εἶναι τῆς θάλασσας καὶ τῆς στερριάς λιοντάρει·

ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΗΤΡΑΚΗ, Σόπνα ! ἐπρόβαλε τ' ἀγαπητὸ τ' ἀστέρι.
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΣΟΙΣΤΑΒΟΧΑΙ

ΥΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΚΑΡΤΙΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

ΥΟΙΚΙΟΥ ΤΑ Π. Π. ΗΤΟΛΑΥΣ

ΜΗΤΡΟΣ

Σβύεται στα μαύρα σύγνεφα, φυσομχνάει τ' άέρι
Τόν οδρανό έσκέπαζε πυκνό βαθύ σκοτάδι,
'Ακου πώς βράζ' ή θάλασσα, κατάμαυρη ώς τόν άδη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μήν είδες πικρόν όνειρον ποδ έφερνε μπροστά σου
Γλυκειά σια ή νειότης σου κ' έσπάραξεν ή καρδιά σου;
Ποδ θα την είδε όλόχαρη να τρέχη στον αιθέρα
Σάν φάντασμα νοκτερινόν όπου το σβέν' ήμέρα ;

ΜΗΤΡΟΣ

Της νειότης μου το φάντασμα είναι ή θάλασσά μου
Το κώμα της ή όλότερπη σια για την καρδιά μου·
Πτηνό όρφανό και έρημο, νειότη όμορφιά δέν έχει
Ποτέ δέν είδε συντροφιά, στον κόσμο άθλιο τρέχει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μητρο μου έρημος έσύ ; Δέν είμαι εγώ για σένα
'Εδω κι' άλλοδ ; Δέν είμαστε άχώριστοι στα ξένα ;
Δέν έκλαφα στο δάκρυ σου ; Πές μου με την καρδιά σου
'Οποία δέν αισθάνθηκα ή λύπη ή χαρά σου ;
'Εγώ φυχή έσύ καρδιά, ω' ποιός θα μάς νικήση
Ποιά θάλασσα ή ποιά στεργιά μπορεί να μάς χωρίση ;
'Εγώ με το τιμόνι μου έσύ με τα κουπιά σου
Τι δέν μποροδμαι ; σ' έφυγαν τ' άμτρα θαυματά σου ;
Μέσα στο νοδ σου έσβύσθηκιν τόσαι χρυσαις έλπίδες
Ποδ είχες για την φίλτατη πατρίδα μας ; θα είδες
'Απίψε μαδρα όνειρα.

ΜΗΤΡΟΣ

'Αν είδα μοδ περνάνε·

'Απο το νοδ σα σύγνεφ σβυώνται άναμεράνε
'Αν είδα δέν τα πιστευσα· για ποιόν ; για το παιδί μου
Θα το ξεγγήσω. Τ' όνειρο είναι για την φυχή μου·
Σάν τα λουλούδια π' άχρηστα βγάλινου στο μαδρο μνήμα
Σάν τον άφρο της θάλασσας ποδ σβύεται με το κώμα
Είν' των δειλών τα όνειρα, στιγμής παρηγορία
Σάν την έλπίδα π' άναζη αδύνατη καρδιά·
Δέν είδα χάρου όνειρον, βλέπω την τρικυμία
Ποδ όλα άναστατώσε την πλάσι τα στοιχειά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Θαδμα π' ο λυκος σιαζεται χιόνια κι' ανεμοζάλη
'Ο Δέλφινος το καραντι, της θάλασσας τη ζάλη

ΜΗΤΡΟΣ

Δέν θα να είσαι έξυπνος ή ο νοδς σου θα κοιμάται·

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Πρώτη φορά ποδ άκουσα τη Σκύλλα να φοβάται

ΜΗΤΡΟΣ

Χαλάει ο κόσμος ! δέν άκους ; χιουπιώνται τα στοιχειά·

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Καλλίτερα· σε μάς θα ιδοδν άπόψε δυδ θερία·
'Αν μέλλετε στο πλοίο μας ξυλάρμενο να πγαίνη
Σάν δέλφινας στα πέλαγα θ' άνεβοκατεβαίνη·

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΜΗΤΡΟΣ

‘Ορμητικά τὰ κύματα θεόρατ’ ἀφρισμένα
 Δὲν βλέπεις πῶς φουσκῶνουνε μαυρομελανιασμένα ;
 Χτυποβροντοῦν στοὺς βράχους μας, ἄκου φρικτὰ ἀντηχοῦνε
 Σπιθβολοῦν νὰ σύγνεψα, οἱ οὐρανοὶ βροντοῦνε·
 Σὰ στοιχιωμένους δράκοντας τὸ γαρμπινὸ σφορίζει
 ‘Ο κεραυνὸς ὀλόφωτος τὰ πυκνὰ νέφη σχίζει.
 Σὰν πληγωμένο βουκκλιὸ ἢ θίλατσα μουγκρίζει
 Φουσκώνει, βόγκει στὸ γιालὸ, θεριεύει ξεχειλλίζει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

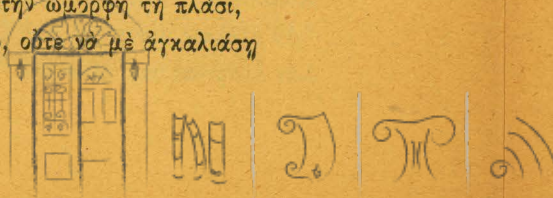
Φοβοῦμαι τὰ ἀνθρώπινα· Μήτηρ· ποτὲ τὰ θεῖα
 εἶναι τοῦ πλάστου τὰ στοιχεῖα, καὶ ἔχουν εὐπλαγχνία
 Γιὰ τοῦ Θεοῦ τὰ πλάσματα. Φοβοῦμαι τὰ θερία
 Ποῦ τρέφουν μαύρη ἀνθρωπινὴ θρασύδειλη καρδιά·
 “Ἐχει θεὸς ἢ θάλασσα, ὁ τύραννος δὲν ἔχει,
 Στὴ γῆ ποῦ εἶναι τοῦ θεοῦ γοργὸ τὸ κύμα τρέχει·
 Μὰ ὁ τύραννος, ὅπου τὴ γῆ μὲ δάκρυ αἶμα βρέχει
 Δὲν τὸν χωράει στὴν ἄβυσσο, αἱματωμένος τρέχει·
 “Ὅφι θεοῦ δὲν θὰ ν’ ἰδῆ ! . . . αὐτὴ τὴ θάλασσα μου
 Δὲν τὴ φοβοῦμαι· ὁ θεὸς γνωρίζει τὴ καρδιά μου.

ΜΗΤΡΟΣ

Θυμῆσου ! . . . .

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τί νὰ θυμηθῶ ; θέλεις νὰ μὲ δειλιάτῃς ;
 “Ἄν εἶμαι ἀπόψε ἄφοβος θέλεις νὰ δοκιμάτῃς ;
 Μόλις τὰ μάτια μου ἀνοιξα στὴν ὠμορφὴ τὴ πλάσι,
 ‘Ἐκλεισθηκαν τῆς μάνας μου, ὅτε νὰ μὲ ἀγκαλιάσῃ

Δὲν ἔζησε, ἀπόμεινα πτωχὸ, ὄρφανὸ στὴ γῆ μου
 ‘Ἐδιάβηκε δακρὸβρεκτὴ ἢ πρώτη ὑπαρξίς μου
 Μιὰ ἀογὴ ποῦ ἐκαθόμουνα ἔρμω σ’ αὐτὴ τὴν ἄκρη
 “Ἐπεφτε μὲς τὰ κύματα τ’ ὀλόπικρό μου δάκρυ·
 Τερπνὸ ἀγέρι παίζοντας μὲς τὰ ξανθὰ μαλλιά μου
 Μὲ γλυκὸν ὕπν’ ἐσφάλισε τὸ φῶς τὰ βλέφαρά μου.
 !Ἡρτ’ ἓνα κύμα μ’ ἔσυρε ἐσπάραξε ἢ καρδιά μου,
 Δακρὸβρεκτα τὸν οὐρανὸ εἶδον τὰ βλέφαρά μου.
 Μὲ ἀγκάλιαζαν τὰ κύματα, μ’ ἔτρεναν στὸν ἀφρό τους
 Μὲ ἐφέρνανε, μὲ πέρνανε, σιγὰ ἀπ’ τὸ γιालὸ τους.
 ‘Ἀπ’ τὴ στιγμὴ τοῦ τρόμου μου, τ’ ἀγάπησε ἢ καρδιά μου
 Μοῦ ἐδρόσιζαν τὰ σπλάγγνα μου, ποῦ τᾶχει ἢ ἐρημιὰ μου
 Φωτοκαμένα. ‘Ἡ νεότης μου· εἶδ’ ἀδελφὸ τὸ κύμα,
 Γιὰ κείνη ποῦ ἀναπαύεται στὸ ἅγιο της τὸ μνήμα·
 εἶδα τὴν ἄγρια θάλασσα, μὲ ἀνέθρεψε μὲ πόνους,
 Στὰ σπλάγγνα της ἐπέρασα τῆς λεβεντιάς τοὺς χρόνους.
 Ποτὲ δὲν εἶναι δυνατὸν μάνα νὰ λησμονήσῃ
 Τ’ ἀγαπητὸ τὸ πλάσμα της καὶ νὰ τὸ παρατήσῃ·
 Μέσα στὴν ἄγρια τρικυμία καὶ στὴν ἀνεμοζάλη
 Νὰ τὸ ξεροῦν τὰ κύματα ἀπὸ μιὰ ἄκρη σ’ ἄλλη.
 Μάνα ποῦ δέρνει τὸ παιδί ἐκείνη τ’ ἀγαπάει,
 Κι’ ἄλλη στιγμὴ περίχαρο τὴ σέρνει ὅθεν πάει
 Μ’ ἓνα γλυκὸ χαμόγελο. Κι’ αὐτὴ θὰ ἠσυχάσει
 ‘Ὀλόστρατη καὶ γαλανὴ στοὺς κόλπους θὰ πλαγιάσῃ.
 “Ἄν δὲν ἐφοβηθήκαμε τῆς ξενιτιάς τὸ κύμα
 “Ἄν μὲς’ ἐκαίνο τ’ ἄσπλαγχο δὲν ἤβραμε τὸ μνήμα
 Θὰ φοβηθῶ ἐγὼ καὶ ἐοὺ αὐτὰ τὰ κύματά μας
 Ποῦ μᾶς θυμοῦν τὴν νεότης μας καὶ τὴν παλλικαριά μας.

ΜΗΤΡΟΣ

Δὲν ἐγεννήθηκ’ ἀνθρωπος μὲς τὰ Ψαρά στὰ ξένα
 Ποῦ νὰ θαλασσογδάρθηκε σκληρότερα ἀπὸ μένα.

Πριν τοῦ καιροῦ μου ἄσπρισα σάν τ' ἀφρισμένο κῶμα,
 Καί μιὰ ἄλλη μέρα καρτεροῦ στοῦ πέλαγο τὸ μνήμα·
 Ἐγδάρθηκαν τὰ χέρια μου τραβῶντας τὰ κουπιά μου
 Δελφίνη μ' ἠνομάτισαν τὰ συνομιλικά μου·
 Τὸ χιόνι τὸ δρομύχολο, τῆς θάλασσας ἡ ζάλη,
 Τ' ἀτροπελέκι τῶν στοιχειῶν, ξαγριωμένη πάλη,
 Θρέφανε τὴν καρδιά μου ποῦ τοῦ πελάου ξερνάει
 Τῆ φαρμακάδα, κι' ὁ βορρείας σ' αὐτὴ δὲν ἀντιχάει
 Δὲν μὲ φοβίζει τίποτα, δὲν ἔχω τί νὰ χάσω
 Καί ὅσαις μὲς τὰ πέλαγα πίκραις, δεινὰ περάτω,
 Δὲν τὰ μὲ φαρμακάσουνε. . . . .

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Γιατί τώρα φοβάσαι ;

ΜΗΤΡΟΣ

Για σέ !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Πῶς ! ἀλησμόνητες ; ποῖς εἶμαι δὲν θυμάσαι ;

ΜΗΤΡΟΣ

Ποῖς εἶσαι !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μῆτρο !

ΜΗΤΡΟΣ

Τὸ Θεὸ σοῦ εἶπα πῶς φοβοῦμαι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ποῖς εἶμαι θά νά μοῦ τὸ πῆς.

ΙΑΚΩΒΑΚΕΛΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΜΗΤΡΟΣ

Δὲν σοῦ τ' ἀρνοῦμαι
 Εἶσαι θεριὸ τῆς θάλασσας ! μὰ τώρα ἡ ζωὴ σου
 Στὴ γῆ δὲν εἶναι ἐλεύθερη δὲν εἶ αι πλειὰ δική σου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Σκληρὰ μοῦ σφίζει τὴ καρδιά τὸ ἐλευθερὸ σου στόμα·
 Ἄν σὺ δὲν εἶχες αἷμα μου ! . . . . .

ΜΗΤΡΟΣ

Τοῦ φίλου σου τὸ σῶμα
 Θὰ τῶριχτες στὰ κόματα. Δὲν τῶμαθες ἀκόμα
 Ποῦ σὺ δὲν εἶσαι ἐλεύθερος στοῦ πατρικῶ τὸ χῶμα ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Σκλάβος ἐγώ ! Εἶς' ἔξυπνο; Μήπως βαρεῖα κοιμᾶσαι ;

ΜΗΤΡΟΣ

Καὶ σκλάβος ἀλευθέρως· κάνεις πῶς δὲ θυμάσαι ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Σ' ἐννύγησα..

ΜΗΤΡΟΣ

Διπλοηλιὰ σφίγγεται στοῦ λαιμοῦ σου·
 Ἐχεις γυναῖκα καὶ παιδί, πικρὰ τὸ χωρισμὸ σου
 Θὰ κλαῖζουνε· ἀλλὰ γιὰ μὲ ἄνθρωπος δὲν θὰ κλάψῃ
 Κανείς γιὰ μὲ δὲ θὰ βρεθῇ στὴ γῆ μου νὰ μὲ θίψῃ
 Καὶ τὸ μὲ ρίψῃ σάβανο, σχῶριο, κερὶ, λιθάνι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

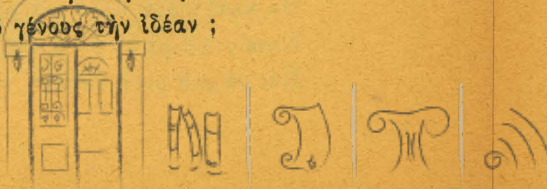
Σὸ μοῦ ραίτζης τὴν καρδιά· Μῆτρο ἀδελφέ μου φθάνει.

ΜΗΤΡΟΣ

Ποιὸς ξέρει σὲ ποιά ἀκρογιαλιά τὸ κῆμα θὰ ξεράσῃ
Τὴ σάρκα μου, καὶ πόσα αὐτὴ ἄγρια ὄρνια θὰ νὰ χορτάσῃ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἐτόλμησα καὶ γιὰ σιγμὴ σ' ἐσὲ νὰ ἀμφιβάλλω·
Τοφλώθηκα. Γιὰ σὲ ἐπραξά ἀμάρτημα μεγάλο·
Πιστέ μου ἀδελφοπιτέ τὸ ξέρω ποῦ ἡ ζωὴ μου
Δὲν εἶναι πλειὰ ἐλεύθερη, δὲν εἶναι πλειὰ δική μου·
Τὸ ξέρω· μὴ μοῦ τ' ἀρνηθῆς· γιατί καὶ σὺ τὸ νοιώθεις
Πῶ με τὸ ἅγιο βάπτισμα σὲ φέρεμα ἐγκολπώθης.
Ποῦ τὸ πᾶν οἱ πατέρες μας, γένος, φυλὴ, πατρίδα,
Πόσες φορὲς δακρύβρεκτον γι' αὐτὴν κι' ἀνδρείον σ' εἶδα
Πατρίδα! θεῖον ὄνομα· σ' αὐτὴν θερμαγαπῶνται
Κι' ἐκείνοι πῶχουνε ζωὴ, καὶ τ' ἅγια ποῦ κοιμῶνται
Τὰ λείψανα στὸ τάφο τους! τὰ δάση, τὰ βουνά της,
Τ' ἄνθη της, ἡ ἀκρογιαλιά, τὸ κῆμα, ἡ θάλασσά της
"Ὅλα της θέσιν ἔχουνε μέσ' τὴν γενναία καρδιά
Ποῦ ἡ πίστις τὴν ἀνέθρεψε καὶ ἡ φιλοπατρία
Θέλεις ἐγὼ ὁ φίλος σου νὰ μείνω καρφωμένος
Στὸ σπῆτι μου μ' ἓνα παιδί κι' ἄλλος ἀνδρειωμένος
Νὰ ἔρχεται νὰ δοξάζεται; " Ἄν χάσω τὸ παιδί μου·
Θὰ κλάψῃ ἡ καρδιά μου θὰ λοπηθῇ ἡ φυχή μου·
Μ' ἂν χάσω τὴν πατρίδα μου ὦ! χάνω τὴν τιμὴ μου·
Ζωὴ, γυναῖκα καὶ παιδί! τί εἶναι ἡ ὑπαρξίς μου
Εἰς τὴν μεγάλην ἐνδοξὸν τοῦ γένους τὴν ἰδέαν;

Σπορὶ κεχρὶ στὴ θάλασσα, ἀφρὸς εἰς τὸ βορρέα
Λησμένησες ποιὸς σήμερα ἔτρεξε στὸ πλευρό μου;

ΜΗΤΡΟΣ

Ἐγὼ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Δὲν μοῦ τ' ὀρκίστηκες νὰ σέχω συντροφὸ μου;
Πότ' ἀποχωριστήκαμε νὰ χωρισθοῦμε τώρα;
Ποῦ εὐλογιμένη ἐζήμανε μεγάλου ἀγῶνος ὦρα;
Τ' ὀρκίστηκες στὰ πατρικά τὰ ἅγια κόκκαλά σου
Στὴ φίλτατη πατρίδα σου μέσα στὴν ἐκκλησιά σου
Τ' ὀρκίστηκες στὴν ἄχραντη θεία μεταλαβὴ σου
Τοῦ αἵματός σου τὴ στερνὴ γιὰ τὴν πτωχὴ φυλή σου
Νὰ χύτῃς τὴ σταλαματιά! . . . .

ΜΗΤΡΟΣ

Ποτὲ ὄρκο δὲν ἀρνοῦμαι
Γιατ' ἔχεις μέλ' ἀδύνατα, μόνον γι' αὐτὸ λοτοῦμαι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τί θὰ νὰ ποῦνε στὰ Ψαρά ἂν αὔριον μᾶς ἰδοῦνε
Νὰ φύγωμε; ὦ ἄπειρα χεῖλη θὰ νὰ τὸ ποῦνε
Τὸ πῶς ἐφροθηθήκαμε αὐτὴ τὴν τρικομῖα
Μένομεν, ἂν ἀνέχεσαι γιὰ μᾶς, τόση δειλία
" Ἄν ἐδῶ αὔριο μάθωμε πῶς ἐφυγαν τὰ πλαῖα
Ποιὸς ἀπὸ μᾶς θὰ ματαῖδῃ αὐτὴν τὴν παραλία
Γιὰ ἀπόψε ὀρκιστήκαμε τὴν ἔρμη Χιὸ νὰ ἰδοῦμε
Ἐκεῖ μὲ τὸν Καπετὰν πασαῖν νὰ συναπαντηθοῦμε
Ἐγὼ ν' ἀφήσω μοναχὸν στὴς Χιὸς τὸ λιμάνι

Τὸν ἄφοβον Πιπίνο μας σὰν ἥρωα νὰ πεθάνῃ
Ὅχι ποτὲ ἢ θάνατο μ' ἐκείνον θὰ νὰ βροῦμε
Ἡ μὲς αὐτὰ νὰ πέλαγα μ' αὐτὸν νὰ δοξαθοῦμε.

ΜΗΤΡΟΣ

Γιὰ τὴν ζωὴ μου δὲν πονῶ μὲ εἶδες ἐκεῖ στὰ ξένα
Τώρα ποῦ σὺ ἀδιαφορεῖς ναί ἤρως χαθῶ μὲ σένα
Ἄν τὸ παιδί σου δὲν πονεῖς κ' ἐκείνη ποῦ ἡ θεία
Ἡ πρόνοια σοῦ ἔδωσε στὴ γῆ γιὰ συντροφία.
Θὰ φοθηθῶ ἐγὼ, ὁποῦ ξερὸ κορμὶ εἶμαι σ' αὐτὴ τὴ πλάσι
Πίστευσε ἂν τὴν ἔβλεπα ἐμπρὸς μου νὰ χαλάσῃ
Θὰ ἔμεινα ἀδάκρυτος ! Τὸν δρόμο γιὰ τὸ μνῆμα
Τὸν ξέρω· μοῦ τὸν ἔδειξε πολλαῖς φοραῖς τὸ κῆμα·

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀμάτωτη δὲν ἔμεινε στὴ γῆ μας χοῦφτα χῶμα.
Τὸ βρέχ' ἢ ἄπιστη Τουρκιὰ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ἀκόμα.
Πέτρα δὲν ἔμεινε ἄβραχη ἀπ' τῆς σκλαβιάς τὸ δάκρυ,
Φωτιὰ μαχαίρι χαλασμὸ σκοῦζαν ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη·
Στὴ Ροῦμέλη καὶ στὸ Μωρητὰ ἐζύμωσε τὸ χῶμα
Μὲ αἶμα ἢ ἄπιστη Τουρκιὰ· ποῦ βράζει σκοῦζει ἀκόμα
Ἐκδικήσου· ἄσπλαχη Τουρκιὰ σὰν τὴν ἀνεμοζάλη
Μὲς τοῦ Λεβάντε τὰ νησιὰ, ἀναψε βράζ' ἢ πάλι
Παρθένος ἂν ἐπρόβαινε σ' αὐτὴ τὴ γῆ μὲ χάρι,
Ποιὸς ἐτολμοῦσε ν' ἀρνηθῆ Τούρκος νὰ μὴ τὴν πάρῃ ;
Μὲς ἄτιμο χαρέμι του ἐζοῦσε μιραμένη
Ἄν τὴν ξανάιδε ποτὲ φῶς, τὴν εἶδε πεθαμένη.
Γιὰ αὐτὰ ἢ Πάργα ἐρήμωσε ἐκάηκε τὸ Σοῦλι
Γιὰ δεινὰ ὅμοια ἔστησε στὸ Πέτα καρπούλι
Ἡ Λεβεντιὰ, ποῦ ἐδόξαζε τὴν ἄθλια μας πατρίδα
Κι' ἀπόθεσε εἰς τὸ Θεὸ, τοῦ Γένους τὴν ἐλπίδα.

Βράζει Τουρκιάς ὁ χαλασμὸς στὸ ἀνδρεῖο Μεσολόγγι
Στολιζθηκαν εἰς τὸ Μωρητὰ πλάτα βουρὰ καὶ λόγιοι
Μὲ δάφνας καὶ μὲ τρίπαια ! Δὲν τῶραφε ἢ μοῖρα
Ν' μείν' ἢ πατρικὴ μας γῆ εἰς τὸν ἀγῶνα στεῖρα.
Νὰ μὴ φουτρώσῃ καὶ σ' αὐτὴ δάφνη χαριτωμένη
Νὰ ἐνθυμηθῆ ἀνίκητη γιὰ πλάση περασμένη.
Ἄν ἦν στὸ λόγγο ἢ κλεφτουργιά, λύκοι, θεριὰ σαῖνια
Εἴμαστε Μῆτρο οἱ Ψαριανοὶ τῆς θάλασσας δελφίνια.

ΜΗΤΡΟΣ

Τὸ ξέρεις εἶναι ἄγνωστα, φόβος γιὰ μὲ δειλεῖα
Ἐχω πατέρα τὸ Βορρεῖα μίνα τὴ τρικυμία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Γιὰ αὐτὸ τὸ ἀπεφάσισα μὲ σὲ εἰς τὸ σκοτάδι
Στὰ μαῦρα τ' ἄγρια κόματα στὴ χλαλοῦ στὴν ἄδη
Τὸ Γένος νὰ ἐκδικηθῶ· φίλη πατρίς φωνάζει
Φωτεινὴ, μαχαίρι, χαλασμὸ.

ΜΗΤΡΟΣ

Τὸ βλέμμα σου μὲ σφάζει.
Ποτὲ δὲν τὸ εἶδα ἄγρια, στίλβει καὶ ματωμένο
Καὶ ὀλόλαμπρο σὰν τ' ἀστοῦ φλογοφωτ' ἀναμένο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄν μ' ἀρνηθῆς, στὰ πέλαγα μόνος μου θὰ ν' ὀρμήσω
Καὶ σὰν τὸ χάρο ἄφοβος στὴ Χιὸ θὰ πολεμήσω.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἐγὼ; ποτὲ, καὶ ἂν ἔβλεπα τὸ μνῆμα μου ἀνοιγμένο·
Ἄνευχε τὰ πέλαγα, μὲ σὲ θὰ νὰ διαβαίνω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τῆ θάλασσα, τὰ κύματα, μὲ σὲ θὰ νὰ νικήσω
Καὶ τῆς Τουρκίας τὴ δύναμι, ἀπόψε θὰ νὰ σβύσω

ΜΗΤΡΟΣ

Θεργιό· ἂν μ' εἶδες μοναχὸν μέσα στὸ μαῦρο κῆμα
Θὰ γίνω γίγαντας μ' ἐσὲ· καὶ μέσα εἰς τὸ μνήμα
Θὰ εὔρω κόσμον καὶ ζωή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄθάνατος τριζένδοξος στὰς γενεὰς διαβαίνεις
Μὲ τὸν Πιπίνο ἢ Ὑδρα μας τὴ δόξα τῆς προσμένει
Θέλης ἢ γῆ μας Μητρο μου περίλυπη νὰ μένη ;

ΜΗΤΡΟΣ

Τὸ πρόσταγμά σου καρτερῶ μὲ τὴν καρδιά ἀναμένη·

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μητροῦ μου κόψε τὸ σχοινὶ ποῦ στὴ στεργιὰ μᾶς δένει

ΜΗΤΡΟΣ

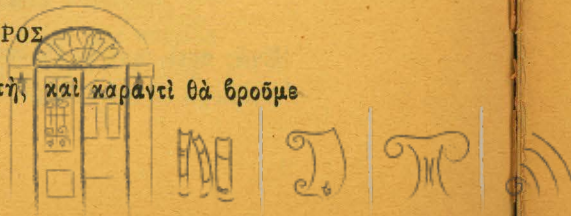
Τὸ πλοῖό μας ποῦ θάνατον ὀπισθόθετου σέρνει
Εἰς τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας σὰ χάρος θὰ διαβαίνη

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄμολα φλόκους καὶ πανιὰ τὸ βλέμμα σὰν ξεφτέρι
Ξαπλώσου μέσ' τὰ πέλαγα καὶ ἀγνάντευε τ' ἀγέρι.

ΜΗΤΡΟΣ

Θὰ πέση ἢ λόσσα τοῦ Γαρμπῆ, καὶ κάραντι θὰ βροῦμε

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἐγράφηκε Καπετὰν πασσά ττὴν Χιὸ νὰ μετρηθοῦμε.

ΔΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΑΙ ΕΥΛΟΓΙΑΙ

Ὅπου χαρὰ ἢ δάκρυα στὴν ἐνδοξη τὴ γῆ μας
Τρέχουν μὲ πόθο κληρικοὶ νὰ σώσουν τὴν ψυχὴ μας
Μὲ τὴν γλοκεῖα παρηγοριά· Πόσες φορές στὴν πάλη
Τὴν ἐθνικὴ τους εἶδαμε ἀπὸ μιὰ ἄκρη σ' ἄλλη
Νὰ τρέχουμε μὲ τὸ σταυρὸ μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι
Ποῦ νὰ παρηγορήσουνε ἢ μ' ἀνδρικό μαχαίρι
Ἄπιστων νὰ σπαράξουνε τὰ στήθη ποῦ τα θεῖα
Τ' ἀνθρώπινα ἐχλεύασαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν !
Κ' ἐκείνη ἢ νόκτα ἢ φρικτὴ εἶδε στὸ περιγιάλι
Κατάλευκον πνευματικὸν μέσ' τῶν στοιχειῶν τὴν πάλη,
Καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ τὸ σχοινὶ τ' ἄφοβο παληχάρι
Ἐκοψε, κ' ἐκάθησε τ' ἀτρόμητο λιοντάρι
Στ' ἀνίκητο τιμόνι του, ἀπ' τοῦ γιாலὸ τὴν ἄκρη
Ἐφώναξ' ὁ πνευματικὸς σφογγίζοντας τὸ δάκρυ,
Νᾶνε παιδιὰ μ' ὦρα καλὴ σὰς χαίρει' ἢ ψυχὴ μου
Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ μὲ σὰς καὶ ἢ εὐχὴ μου.
Μὲ μιὰ φωνὴ μὲ μιὰ καρδιὰ ἐφώναξαν πατέρα
Εὐχῆσου αὐτήνη τὴ νοκτιὰ νὰ βγάλῃ καλὴ μέρα,
Καὶ στὸ γιாலὸ τὸν πατρικὸ ὅπως ζητεῖ ἢ ψυχὴ σου,
Νᾶρθωμε καὶ νὰ πάρωμε, πατέρα, τὴν εὐχὴ σου.
Τὸ πρῶτ' ὀρνίθι ἐλάλησε μέσ' τὰ Ψαρά, κι' ἀκόμα
Κανεὶς δὲν εἶχε ἀναπαυθῆ στὸ πτωχικὸ του στρώμα.
Λὰς κι' ἐπαλλε μιὰ μονιχὴ ὀλόθερμη καρδιά
Σὲ τόσα στήθη ἐπαλλε γιὰ τὴν ἐλευθερία !

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Γιὰ τὴν πατρίδα τὴ γλυκεῖά ! Λὰς κ' εἶχανε στὰ χεῖλη
Μιά μόνη εὐχή οἱ συγγενεῖς, ἀπόξενοι, καὶ φίλοι.
"Ὅταν μιὰ γνώμη, μιὰ φωνή, σκλάβον λαὸν ἐνόηε
Γιὰ τὴν ἐλευθερία του τὰ πάντα κατορθώνει.
Εἶχε τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ' οὐρανοῦ τὸ χῶμα
'Εστάλαξε τὸ δάκρυ της στὸ πατρικὸ τὸ χῶμα.
"Αγροπνοὶ ὅλοι ἔμειναν βλέποντας τὸ ἀκρογιάλι.
Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ εἶδανε ἀπὸ τὸ περιγιάλι
Ν' ἀμολυθῆ στὰ κύματα τὸ πλοῖο τοῦ Κανάρη
Γονάτισαν τοῦ εὐχέθησαν νὰ τοῦ δοθῆ θεία χάρι.
Νὰ ἐπιστρέψῃ στὰ Ψαρὰ ἄβλαβος δοξασμένος
Καὶ μὲ τῆς Χίου τὴ τερπνὴ τὴ δάφνη στυλοισμένος.
Βροντούσανε τὰ πέλαγα, ἔβραζ' ἀνεμοζάλη,
Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ γίγαντα μὲς' τῶν στοιχειῶν τὴν πάλη,
'Ακουόντανε σὰν κεραινοὺς ἀπάντεν' ὡ πατρίδα
Μὲ τὴν εὐχὴ σου φεύγομε μὲ τοῦ θεοῦ ἐλπίδα.
Σιγὰ μιὰ θύρα ἀνοίξε καὶ τὸ λαμπρὸ φεγγάρι
'Ἐπρέβαλε στὰ σύγνεφα νὰ ἰδῆ ἐξαίσια χάρι.
Σιγὰ στὴ θύρα ἐπρέβαλε δακρὺ δρεκτὴ ἐκείνη
Ποῦ ἀνθίζανε στὴν ὄψι της ἀχναῖς μουσικαῖς καὶ κρῖνοι
Τ' ἀχνὸ ὠμορφὴ της πρόσωπο παρίστανε εἰκόνα
Τῆς ἀρετῆς ἀχνόμορφη σὲ φουερὸν ἀγῶνα.
Περίλυπ' ἀφύδη ἔμεινε μὲς στῶν στοιχειῶν τὴν πάλη
Τὰ ὀλόξα θά της τὰ μιλλιὰ σκορπούσε ἀνεμοζάλη.
Μικρὸ παιδί ὀλόχαρο βαστούσε στὴν ἀγκάλη
Στηλὰ τὸ βλέμμα ἐκάρφωσε στὸ ἔρημο ἀκρογιάλι
'Αστροπελέκι ἔλαμψε, στὴ λάμψι του τὸν εἶδα,
'Ἐφώναξε, ἐγονάτισε, ὡ μόνη μου ἐλπίδα
Εἶπε Χριστέ μου σώσε τον μὲ τὴν βροντὴν στὸ χῶμα,
'Αμίλητος σωριάστηκε σὰν παγωμένο πτώμα.

Θάμενε λείψανο νεκρὸ, χάρου σκληροῦ τὸ κῆμα
Σὰν φύλλο θὰ τὴν ἔπερνε στ' ἀπέραντα τὸ μνημα.
"Αν δὲν τὴν ἐπανάφερνε εἰς τὴ ζωὴ ὡχ ἄλλη
Γλυκεῖα τερπνὴ μιὰ ὑπαρξί μὲς' τῶν στοιχειῶν τὴ πάλη,
Πῶσφαζε τὴν καρδίαν της ἀντήχησε τὸ μάνα
Σὰ σὲ φιλόθηρη καρδιά τῆς ἐκκλησίας καμπάνα.
Δάκρυ παιδιοῦ τῆς μάνας του τῆς δίδει τόλμη ἀνδρεία
Ν' ἀντιστοθῆ στὴν ἀσπλαχνη τῆς γῆς της δυστυχία.
'Ἐκεῖνος τὴν ἀγνάτευσε ἐμάτωσε ἡ καρδιά του
'Ὀλοθερμὸ του στεναγμὸ, ἀγέρι στὰ περὰ του,
Τὸν πῆρε καὶ τὸν ἔπερνε σὰ ρόδο μαραμμένο
Σὰν τὸ πικρὸ τὸ φίλημα, σὲ πτώμα πεθαμένο.
'Ἡ θάλασσα δὲν ἔπαυσε ν' ἀφρίζῃ νὰ βογκάη
Κι' ἀπόνα βράχο σ' ἄλλοι, φρικτὰ νὰ ξεροσκάη.
'Ἐμοῦγκριζαν τὰ κύματα, ἐσφόριζε τ' ἀγέρι
Λυπητερὰ στὰ ξάρτια τους, δὲν πρόβεν' ἕνα ἀστέρι.
'Ἡ νύκτα μαύρη ἐδιάβαινε, φρικτὴ ἀνεμοζάλη
Τὰ βαρεῖα γνέφη ἔσπρωχνε ἀπὸ μιὰ ἄκρη σ' ἄλλη
Χτυπιόντανε, ἀνάφτανε, σκορπούσανε στὴ σφαῖρα
'Αστροπελέκα ὀλόφωτα ἔφευγαν στὸν ἀέρα.
Γοργὰ σὰν φίδεια πτερωτὰ μὰ 'κειὸς στὸ τιμόνι
'Ὀλόρτος ἐστεκόντατε τῷ βλεπε νὰ ἀβλακώνη
Τὰ μαῦρα τ' ἄγρια κύματα ποῦ τ' ἄκοιβε ἀφρισμένα
'Ὅπισω του σκοιόντανε πελώρια ξαγριωμένα.
Κι' ὁ Μῆτρος ὁ παλίκaros τὸ χέρι ἀπ' τὰ κουπιὰ του
Γιὰ ἄλλο δὲν ἐσήκωνε παρὰ τὸν ἴδρωτά του,
"Ὡχ νὰ σφογγίσῃ πότρεχε σὰ δάκρυ ματωμένο
Ποῦ τ' ἀνοιχτό του μέταπο τὸ εἶχε αὐλακισμένο.
Καὶ πάλαι ἐματάγερνε λαίμαργα στὸ κουπί του
Στὴ δύναμίτ' ἐτρίζανε κι' ἀνάφτανε οἱ σκορμοὶ του.

'Εβγήκε ἀπ' τὸ λιμάνι του τ' ἀνίκητο ντελνί,
Καὶ στὰ πλατεῖα τὰ πέλαγα ὤρμησε σὰν δελφίνι,
Μὲ γλοντέντωτα πανιά, στὸ δλότυφλο τ' ἀγέρι
'Εδιάβαινε σὰν τ' ἀφοβο' ταχύπτερο ξιφτέρι·

ΔΣΧΛΑ ΤΡΙΤΟΝ

Η ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μῆτρο ὁ Γαρμπῆς ποῦ ἔκλαψε τώρα χαμογελαίει
Τὰ ποκνά μαῦρα γνέφη του, δεξιὰ, ζερβιά, σκορπάει
Οἱ κόσμοι οἱ ἀμέτρητοι στήν ἴδια των τῆ σφαίρα
Ἐλαμπον ὡς τόσο ἀδάμκντες στὸν ἀπειρον αἰθέρα.
'Ο νυκτοκόπος τ' οὐρανοῦ μᾶς λάμπει στὸ τιμόνι
Ποῦ τ' ἄγρια μαῦρα κόματὰ δίπλα μας τὰ ξαπλώνει.
'Ω λάμπει στῆ σημαία μας π' ἀγέρωχα στολίζει
Τὴν πρόμνην μας κ' ἐλεύθερη σπὴν αὔρα κοματίζει.
Σταυρέ μου ποῦ τῆς δόξας τὴν ὅλη της ἐλπίδα,
Φέρει σ' ἐσὲ ἢ ἄθλια μας τρισένδοξη πατρίδα !
Αἱματωμένη θάλασσα δοκρὺροκτη περνᾶμε,
Βόγκες ἐνὸς κόσμου χαλασμός !

ΜΗΤΡΟΣ

Σὲ κοιμητήρια πάμε.

Δὲν ἔχω δάκρυα πάγωσαν, βαθὺ μὲς τὴν καρδιά μου.
Κορμιὰ νεκρὰ διαβαίνουνε, στομόνοσιν τὰ κουτιά μου.
Στὴν πλώρη μας, καὶ τὰ πλοῦρα τοῦ πλοίου μας κτυπᾶνε
Οἱ τελευταῖοι θρήνηι των περίλυποι ἀντηχᾶνε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

" Ἄδη περνᾶμε ἀχόρταγον καὶ χαλασμένη πλάση
Εὐλόγησε τὸ πλοῖό μας, θεέ μου, νὰ χαλάση
Πλάση τυράννων ποῦ τὴν Χίο τὴν ἔχει σταυρωμένη

ΜΗΤΡΟΣ

Ποῦ χθές, προχθές τὴν κλάψαμε τὴν ἄθλια πεθαμμένη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τῆς κόλασης ὄλ' ἔτρεξιν ἀπόψε οἱ δαιμόνοι.
Ποῖος ἀπὸ σὰς κάθε στιγμῆ μὲ ζάλη μοῦ στομόνει
Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἄβυσσο τ' ἀνίκητο τιμόνι ;
Θεέ μου ! τί βλέπω ; πτώματα σέρνει μιὰ μαύρη ἀγχόνη
Κι' ἄλλα διαβαίνουν σοριαστὰ, βουβά, λαχταριασμένα

ΜΗΤΡΟΣ

Μὲ τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας εἶναι σάβανομένα !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

'Ω μάρτυρες τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐθνεγεροσίας
'Οποίας γιὰ τὸ ἔθνος μας ὑπέστητε θυσίας !

ΜΗΤΡΟΣ

Διαβαίνουν κι' ἄλλα ἀκέφαλα μὲ χέρια σταυρωμένα
'Ανατριχιάζει ἡ θάλασσα ποῦ τ' ἄχη ἀγναλισμένα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Κλάψατε Μῆτρο ! κλάψατε τὰ θαλασσοδαρμένα
Ἐπὶ τὸν ἄρτο τοῦ πλοῦ τοῦ σπαθι τὰ ἔχη θερσιωμένα.

ΜΗΤΡΟΣ

Ὡς πότε θὰ νὰ βρέχουμε τὴ γῆ τὴ θάλασσά μας
Μὲ τὰ πικρά μας δάκρυα ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ὡ κι' ἄλλα ὀλογοῦρά μας.

Ἄπανωτὰ διαβαίνουνε μὲ σπλάχνα σπαραγμένα
Ἐδοπλαχνικώτερ' ἀπὸ σὰς σκολιὰ ξαγριωμένα
Εἶναι τὰ μαῦρα κόματα, τὰ πάν' νὰ βροῦνε χῶμα
Γιὰ νὰ σκεπάσῃ τ' ἄθλιό τους καταπληγωμένο σῶμα
Νὰ μὴ τὸ βλέπουν τὰ στοιχειὰ καὶ ἀνατριχιάζει ἡ πλάσι
Ἦος μακρὰ ὦ ξενιτεῖα γιὰ νὰ μὴ στὰ ξεράσῃ
Ἡ θάλασσά μας ποῦ πικρὰ, ὦ βόγκη καὶ γιὰ σένα !
Πόσαις φοραῖς στὰ σπλάχνα της ἔρριξες ἀνδραιομένα
Κορμιὰ ἀπ' τὴ Ρόδο ἀπ' τὰ Σφακεία καὶ ἀπὸ τὴν Βοζαντίδα
Πολλαῖς φοραῖς τὴν ξέγραψες ἀοτὴ μας τὴν πατρίδα
Ἄπ' τὴ ζωή ! . . . ἀνέζησε στὰ δάση στὰ βουνά της
Τὴν βλέπω ὀλονζώντανη μέσα στὴ θάλασσά της.
Ρίξε τους Μῆτρο μου κερὶ τὸ νεκρικὸ λιθάνι.
Ἐέρνατα κῶμα σὲ τερπνὸ, ἑλληνικὸ λιμάνι.
Νὰ βροῦνε δαφνοστόλιστο μνήμα γιὰ νὰ θάψουν
Χέρια ἀδελφῶν, κι' ἠρθόδοξοι πικρόκαρδα νὰ κλάψουν.

ΜΗΤΡΟΣ

Μὰς ἐνθυμοῦνε χαλασμό καὶ ἄλλα ὀλόγορά μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Στομόνου τὸ τεμόνι μας ν' ἀξάνουν στὴ καρδιά μας.
Τὴ μαύρη μας ἐκδίκησι, τὴ νεῖδῶν ξεχειλάει
Ἄπ' τὴ καρδιά στὰ στήθη μου, ποῦ πειὰ δὲν τὴ χοράει

Σὰν ἄγριο κῶμα στὸ γυαλὸ, σὰ θάλασσα ἀφρισμένη,
Χτυπάει μὲς στὰ στήθη μου, σὰν τίγρη λουσσασμένη.
Βόσκη στὴ ἔρημη μου καρδιά, δὲν ἤλθε ἡ ὥρα ἀκόμα
Νὰ πεταχθῆς ἠρόχασε μὲς τ' ἄθλιό μου τὸ σῶμα.
Κρόφου στὰ μαῦρα σὴνεφα φεγγάρι νὰ μὴ ρίχτης
'Ακτίδες σ' ὅμοιαις συμφοραῖς καὶ ἀδελφῶν μὴ δίχτης
Εἰκόνας αἱματοστάλακτες, ποῦ ταις ἀνατριχιάζει,
Κι' ὁ δαίμονας ! Ποιὰ κόλασις μέσ' τὴ καρδιά σας βράζει
'Αλτήριοι ! ποῦ τοὺς λαοὺς τοὺς σφάζετ' ὡς τὰ κτήνη
Δὲ μὲν' ἐδῶ ἀπλήρωτο τὸ αἷμα των οἱ θρήνοι.
Θρήνοι μαρτύρων πίστεως, καὶ τῆς ἐλευθερίας
Εἰσέρχονται στὰ ἀπέραντα μυστήρια τῆς προ.οίας.
Εἶναι Θεὸς ὦ ! ἄπιστοι τὸν νοιόθω στὴ φυχή μου
'Απίψε θὰ ἐκδικηθῶ τὴν ἐνδοξὴ φυλή μου
Θεὸς μοῦ τόπε στὴ καρδιά τὴ Χιὸ θὰ ἐκδικηθοῦμε.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἐὰν δὲν ἐπιτύχωμε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μ' ἐκείνη θὰ ταφοῦμε.

ΜΗΤΡΟΣ

Στὸ αἷμα της σι' ὀρκίζομαι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εἶδε τὴν ποῦ μαυρίζει.

Δυστοχησμένη ! ὦ σοσὲ τὸ αἷμα πλημμυρίζει
'Ἐφές τὴ νύκτα, τ' ἄθλια τὰ ὕστερα παιδιὰ σου
τ' ἄσφαξε τὸ ὄρακο σπαθι, τώρα τὰ νεκρικὰ σου

Ψέλνουν τὰ κτήνη μὲ χαραῖς φαγόποτα τραγοῦδια
Θεὸς μου δὸς μου δύναμι τὰ νεκρικὰ λουλούδια.
Νὰ ρίξωμε στὸν τάφο τους, στὸ αἶμα τους πᾶχνιζει
Ποῦ στήν ὀλοχαρῆ σου γῆ βράζει καὶ πλημμυρίζει.

ΜΗΤΡΟΣ

Ὡ φύσα ἄερί τῆς νυκτὸς στὰ σταυρωτὰ πανιά μας
Ἄρμένιζε ντελίμι μου στή φουσκοθαλασσά μας.
Σὰ δέλφινας τὰ κύματα τ' ἀνεβοκατεβαίνεις
Πηδάς τὰ σκύλλα στὸν ἄφρὸ σὰν ἀστραπὴ διαβαίνεις.
Δεξιὰ, ζερβιὰ, τὰ κύματα τ' ἄφριζεις τ' ἀβλακώνης
Τὴν πλώρη σου περήφανα εἰς τὸν ἄφρὸ σηκώνεις
Σὰν τὸ καθάριο τᾶλογο π' ἀγέρωχα ἀνοψώνει
Τὴ χαίτη καὶ μέσ' στὸ βορρειὰ, τὴν κόμη του ξαπλώνει
Ἐλάτε, ἐλάτε στεργιονοὶ πάλικαροὶ νὰ ἰδῆτε
Πικράδα πῶχει ἢ θάλασσα, ἐδῶ δὲν θὰ νὰ βρῆτε
Σπηλιὰ, λιμέρι ἢ μονιὰ γιὰ νὰ προφυλαχθῆτε.
Ἄπὸ τὸ κῶμα ἀπ' τὴ χιονιὰ ἐλάτ' ἐδῶ νὰ ἰδῆτε
Φαρμάκια πῶχει ἢ θάλασσα δὲν ἔχει νὰ δραχθῆτε
Σκοῖνο, παλιοῦρι ἀπὸ κρημνὸ, γιὰ νὰ μὴν συντριφθῆτε
Πλατεῖα ἀνοιχτὰ εἶν' τὰ πέλαγα σὰν τὴν καρδιὰ τοῦ ναύτη
Ταμπούρια δῶ δὲν ἔχωμε οὔτε καὶ νεκροθάπη.
Ταμπούρια εἶν' τὰ στήθη μας τὸ κῶμα αὐτὸ μᾶς θάπτει
Γιὰ αὐτὰ ἢ πατρὶς πικρόκαρδα μιρολογαίει τὸν ναύτη.

ΚΩΣΤΑΝΣΙΝΟΣ

Μῆτρο στήν πλώρη πήδησε κύτταξε σὰν ξυφτέρη
Στὴ Χίο τί εἶναι πῶλαμψε, φῶς εἶναι ἢ ἀστέρη;

ΜΗΤΡΟΣ

Φωτιά μὲς τὸ λιμάνι τῆς ἀξάνει κοματίζει
Πλαταίνει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ὁλον τὸν γιάλὸ περίλαμπα φωτίζει!

ΜΗΤΡΟΣ

Φεγγοβολοῦν τὰ πέλαγα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄρχισ' ἢ φωταφία.

Μέ τὸ στοιχειὸ στολιζοῦνε οἱ ἄπιστοι τὰ πλοῖα.
Ὅπου σὲ λίγο θ' ἀνδρευθῆ σὰν κόλασις θ' ἀνάφη
Καὶ σε ἀντίθετο στοιχειὸ, τὸν τάφον τους θὰ σκίφη.
Ρίψε τ' αὐτί σου στὸ δριμύ τ' ἀγέρι ποῦ διαβαίνει
Μοῦ φαίνεται πῶς ἤκουσα πολλαῖς φωναῖς πῶς φέρνη
Δὲν εἶναι ξεφουχίσματα !

ΜΗΤΡΟΣ

Ἀλτήριοι τραγοῦδανε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Οἱ ἄπιστοι ἀρχίσανε τὸν χάρο νὰ κερνάνε.

ΜΗΤΡΟΣ

Οἱ δῆμιοι γιορτάζουνε ὕστερο ραμαζάνι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τοὺς πᾶμε σάβανο κερὶ, τὸ νεκρικὸ λιβάνι !
Τὸ αἶμα τοὺς ἐμέθυσε χαίρονται τραγοῦδανε
Λάμπει ριγὰ, ὀλόφωτα στή ναυαρχίδα πᾶνε.
Πλοῖα ἄλλα φωτοστόλιστα πελώρια σιμά τῆς
Ἐρίξετε τὸ σίδερο στέκουν ὀλόγορά τῆς.

ΜΗΤΡΟΣ

Λες και την παραστέκουνε σὰ νεκρικές λαμπάδες
 Σὰ δαίμονες στὰ σπλάγγνα τους φωνάζουν οί φονιάδες.
 Τὸ αἷμα τὸ χριστιανικὸ τοὺς ἔχει μεθυσμένους
 Ὡ! δὲν σὰς ἔχει ὁ χάρος σας σκυλιὰ λησμονημένους.
 Ἔρχεται μὲ ξεγύμνωτο σπαθὶ νὰ σὰς θερίσῃ
 Τὴν φλόγα τ' οὔτε ἡ θάλασσα μπορεῖ σκυλιὰ νὰ σβύσῃ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ποκνή και μαύρη κατακνιά, Θεὸς δλόγορά μας
 Τὴ ριχτεῖ γιὰ νὰ σκεπασθοῦν τὰ δόλλευκα πανιά μας.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἴδέ τα πῶς φουσκόνουνε, πῶς εἶναι τεντωμένα
 Ποῦ τᾶχει τὸ νοκτερινὸ τ' ἀέρι σταυρωμένα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τὰ κύματα σκεπάζουνε τὸ πλοῖόν μας ποῦ σέρνει
 Τὸ χάρο τους π' ἀλαίμαργα εἰς τὸν ἀφρὸ διαβαίνει.
 Γιὰ ἰδὲς βουνὰ θεώρατα, ποῦ τὰ μικρά μας πλοῖα
 Τόσες φορὲς ἐνίκησαν, Χριστέ μου! Παναγία!
 Ἐδλόγησέ μας, νικηταὶ και τώρα ἐδῶ νὰ γιοῦμε
 Τὰ πατρικά μας κόκκαλα κι' ἐμεῖς νὰ ἐκδικηθοῦμε.
 Ἄν τῷγραφε ἡ τύχη μου φίλε πιστέ νὰ ζήσω
 Τὴν τόλμη σου, τὸ θάρρος σου δὲ θὰ νὰ λησμονήσω.

ΜΗΤΡΟΣ

Θὰ ζήσης γιὰ τὸ γένος μας, γιὰ τὴ πτωχὴ πατρίδα,
 Σ' ἐσὲ θερμ' ἐναπόθεσε παρηγοριὰ ἐπίδα

ΔΩΔΕΚΗ ΤΕΤΑΡΤΩΝ

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Θεὸ μου εὐσπλαγγίσου μας σημαίν' ἡ φρικτὴ ὥρα,
 Δός μου τὸν ὕστερο ἀσπασμὸ, φίλε πιστέ μου τώρα
 Μ' αὐτὸν θὰ λάβ' ἀναφυχὴ τὴ φλόγα μου θ' ἀνάψω
 Ὅπου σὲ λίγο τὰ σκυλιὰ σκληρόσπλαγγνα θὰ κάψω.
 Μῆτρό μου κλαίς;

ΜΗΤΡΟΣ

Πρώτη φορά!

Μὲ τὴν πτωχὴ μου χήρα
 Κλάφε με ἂν τὸν ἔγραφε τὸν θάνατόν μου ἡ μοῖρα,

ΜΗΤΡΟΣ

Ζευκίζουν δὲν ἐνοιώσανε, ἂν θέλουν δὲν μποροῦνε,
 Ἐδῶ ποκάτω τὰ σκυλιὰ νὰ μᾶς ἐκδικηθοῦνε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Δέσε τὸ χάρο δυνατὰ μὴν κόψῃ πρὶν τοὺς κάψω,
 Ἀλαίμαργα τὴ φλόγα τους στὰ σπλάγγνα τους ν' ἀνάψω.
 Διάβα στὴν πρόμη στόλωσε, τὸ χέρι στὸ τιμόνι,
 Τὸς ἀπείροισ' ὁ λυτρωτὴς ἀπόψε τοὺς τυφλώνει
 Φίλε πιστέ σὲ ἀπίνωξικεῖα, νὰ μὴ μὲ λησμονήσης.

ΜΗΤΡΟΣ

Καρδιά ! ψυχή παλλίκαρε ! τρισένδοξος θά ζήσης !
"Αναψε ! σώτου ! πήδησε στο πλοίο μας, θυμήσου
"Έχεις γυναίκα και παιδί τήν νειότη σου λυπήσου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Σκυλιά σες έφωτόκαφα !

ΜΗΤΡΟΣ

Τί μένεις ! Ποιά έλπίδα ;
Τί έχεις για ζωή ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ζήτω γλυκειά πατρίδα
Μητρό μου ένικήσαμε βορριά μου στα πανιά μας.

ΜΗΤΡΟΣ

Διαβαίνομε σαν άστραπή στη φουσκοθάλασσά μας
"Η πλώρη μας τά κύματα δεξιά ζερβιά χωρίζει
Τό πλοίο μας εις τόν άφρο δλόχαρο άρμενίζει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μας παραστέκει ο Θεός με την εδχή του πάμε

ΜΗΤΡΟΣ

"Απαγναντίς τόν ύδωρμό, τόν θρήνο να γρικάμε

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Σκυλιά ή φλόγα άναψε ή φλόγα τού Κανάρη
"Αχόρταγα στην άβυσσο θά να σες συνεπάρη

"Ακουσα νεκρολίθανο, βράζει, καπνίζει, άνάπτει
Σκούζουν τά μαύρα κύματα κράζου, για νεκροθάπη.

ΜΗΤΡΟΣ

"Αναφες άσβεστη φωτιά ! λάμπει φουσουμινάει
Τρέχουνε σκούζουν τά σκυλιά, ο χάρος τούδ ξερνάει
Στη ναυαρχίδα δλόγορα, φλόγες ποδ ξεροσκάνε,
Τό κύμα άνάφτει τή φωτιά, οι θρήνοι άντηχάνε !
Στεργιαίς, λιμάνια, πέλαγα, χαρούμενα βογκάνε !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τήν ώρα ποδ γενήθησαν οι αλτήριοι βλαστημάνε.
Τρέχουν στα καταστρώματα σα λύκοι λουσσασμένοι
Ριάζονται, μέσ' τά κύματα πηδοδν φωτοκαμένοι
"Ακου τοδ κόσμου τ' άπιστον τί χλαλοι κι' άντάρα
Τόν δείλιασε, τόν τύφλωσε τοδ γένους ή κατάρα.
Βροντά άστράφει ο οβρανός τόν αναθεματίζει,
Τό μοιρολόγι τ' ο βορρειάς χαρούμενος σφυρίζει,
Ξερνάει τό κύμα στο γιαλό κουφάρια τά σωριάζει
"Αλλα στα πέλιγα άπειρα άπανωτά άραδιάζει.

ΜΗΤΡΟΣ

Φωτοκαμένοι σωριαστοί, σα φίδια άγκαλιαζμένα !
Τρέχουν στα καταστρώματα ποδ ειν' φωτιά άναμμένα
Για δες άνάφτουν τά πανιά και τά ποινά ριπίζουν,
Πόσα κεφάλια άβάπτιστα συντρίβουνε τσακίζουν.
Φλόγα ποκνή θεώρητη έπήρε τό τιμόνι
"Αγκάλιασε τή πρόμνη τους, θηριεύεται άπλώνει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Χαλεύει τή σημαία σου τ' άτιμο λάβαρό σου
Καπετάνιασα, έσθύστηκε τό μισοφέγγαρό σου.

ΜΗΤΡΟΣ

Βράζει τριγύρω ή θάλασσα Ἀνατολή και Δόση,
Φεγγοβολοῦν !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Πῶς δὲν μιλεῖς ὦ ἄπιστε Δερβίση ;

Ἐχθὲς προχθὲς ἐφώναζες στὴ Χιὸ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη
Φοῦρκα και ξεθεμέλιωμα, ἐρούφαγες τὸ δάκρυ
Σὰν ἄγρια τίγρη βούταες στὸ αἷμα ποῦ ἔχει χόσει
Τ' ἄσπλαγχο τούρκικο σπαθί, μίλει σκυλί Δερβίση ;
Αἱ φλόγες τοῦ χριστιανισμοῦ, φλόγες εὐλογημένες
Ἄπόψε σὲ φωτόκαφαν, Τουρκιά' δὲν εἶναι ξένες.
Ταῖς ἀναφε τὸ δάκρυ μας και τὰ μαρτύριά μας
Τὸ αἷμα π' ὄχουσε στὴ γῆ τῆ πατρικιὰ μας.
Ταῖς θέριεφαν οἱ θρηνοὶ μας, οἱ ἀναστεναγμοὶ μας
Τ' ἀέρι μας ποῦ ἐδρόσιζε τὴ σκληρωμένη γῆ μας.
Τὴ δάφνη μας τὴν ἐνδοξη, τὴν ἀφοβη φυχή μας
Ποῦ μ' ἄνη μᾶς ἀφήσετε στὸ ἄθλιο τὸ κορμί μας

ΜΗΤΡΟΣ

Ἦ ! κι' ἄλλο πλοῖο ἀναφε σὲ ἄλλο ξεροσκάει
Ἦ φλόγα ποῦ στὰ πέλαγα ἰδὲ λαμποκοπάει
Ἔρμο νησι οἱ φονιάδες σου θρηνοῦνε ξεφυχᾶνε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Καπετάνπασα τριγύρω σου φλόγες σὲ χαιρετᾶνε.
Ἄπὸ τὴν ναυαρχίδα σου οἱ θρηνοὶ ἀντηχᾶνε.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἄναφαν τὰ κανόνια τους τὸ θάνατο ξεριχᾶναι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Χτυποβροντοῦν αἱ σφαίρες των, σὰ δράκοντες σφυρίζουν
Σκάφη τριγύρου δλόφωτα ἀναποδογυρίζουν
Σὰν κερανοὶ δλόφλογοι δεξιὰ ζερβιά συντρίθουν
Καζάρτια καταστρώματα, ποῦ ολόκαυτα ριπίζουν
Τ' ἄτιμο τὸ μαχαίρι σας σᾶς σφάζει ή λαχτάρα
Τ' ἀνάθεμα τοῦ Χριστιανοῦ ή θεϊκιὰ κατάρρα
Τὸ χάρο ποῦ τοὺς δόσαμε βόσκει στὴ ναυαρχίδα
Καρφώθηκε ή κόλασι δὲν ἔχει πλειὰ ἐλπίδα
Γιὰ νὰ σωθῆς Καπετάνπασσα ή φλόγα θὰ σὲ κάψη
Τὸ κῆμα ποῦ τὸ μάτωσε ἀπόψε θὰ σὲ θάψη.
Λάμπουν στεργιαῖς και πέλαγα

ΜΗΤΡΟΣ

Φεγγοβολοῦν γιὰ σένα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἦχι γιὰ μὲ γιὰ νὰ Ψαρά. Ἦ δόξα τους στὰ ξένα
Θὰ τρέχη δαφ' οστόλιζη και θὰ φωνάζη ἀκόμα
Σκληρὴ Φραγγιά οἱ ἄπιστοι πατοῦν τὸ ἅγιο χῶμα
Ποῦ κλει μαρτύρων κόκκαλα, ποῦ τὴν ἐλευθερία
Σοῦ ἔδωσαν και τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστην τὴν ἅγια.

ΜΗΤΡΟΣ

Βράζ' ὁ βορρειὰς, τὴ φλόγα του φουσομανάει ἀστράφτει
Τὸ κῆμα μὲσ' τὴν ἄβυσσο τάφους τωράνων σκάφτει
Στὴ ναυαρχίδα ή φωτειὰ σκοῦζει λαμποκοπάει,
Βόσκει στὰ καταστρώματα ταχύπτερη περγάει.
Σὰν ἀστραπὴ δλόφωτη, σὰ γλώσσα φλογισμένη
Θεώρατη ἀσκόνεται, σφικτὰ ἀγκυλισμένη.
Μὲ τὰ κατάρτια, τὰ πεινρ σὰν τὴν ὀχιά σφυρίζει
Σὰν χάρο σπάθη ἀχόρταγη, λάμπες, φυχαῖς θερρίζει·

Καίοντας καταστρέφοντας θερισόζται πλαταίνει,
Περίλαμπη μισουρανής γογγίζοντας διαβαίνει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄκου φωναίς... ὑδύρονται· σιγά ν' ἀκούρμαστούμε.

Ἦ! ρίξε μιὰ ἀπίτιδ' σού φεγγάρι μου νὰ ἰδοῦμε!

Ρίχτουν μιὰ λέμβο... λάμπουνε· κάποιον μεγάλο πάνε,
Στὴ Χίο διευθόνονται . . . φλόγες ἀναμεράνε·

ΜΗΤΡΟΣ

Θερίαις ἄλλαις ἀναφαν καλοὺν πανιά καὶ ξάρτεια,
Τρίζουν τὰ καταστρώματα ριπίζον τὰ κατάρτια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εἶδέτο ἕνα ἀναψε εἶν' ξεθεμελιωμένο,

Ἦσαν λαμπάδα καίεται τρέμει φωτοκαμένο.

Γέρνει νὰ πέση.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἔπεσε! ἐβούλιαξε τὸ πλοῖο.

Ποῦ εἶδαμε ποῦ πήγαινε γοργὰ στὴν ἔρμη Χίο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Θρῆνοι, φωναίς, ν' ἀκούουμε. Μὲς τ' ἄτυχο τὸ πλοῖο.

Ἦτάν' ὁ "Καπετάνπασσας," τ' ἀχόρταγο θερίο.

Τὸν ἔκαψε, τὸν θέρισε, ἐκείνο τὸ κατάρτι

Πῶφερε τὴν σημαῖα του.

ΜΗΤΡΟΣ

Δειλὲ, Θεοῦ ἀντίρτη.

Τ' ἄτιμο τὸ κατάρτι σου ποῦ τόχες γιὰ κρεμάλα,

Γιὰ σὲ ὁ χάρος τῶκαμε κατακαμένη ἀπάλα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἔφερε τὴ σημαῖα του! . . . ὦ πόσα μεγαλεῖα!

Τοῦ Πλάστου ἐδῶ ἐβουσε ἡ παντοδυναμία·

Τὸ αἶμα ἐζήτει ἐκδικήσι φρικτὴ, ἀνάρτει βράζει,

Τὰ πέλαγα μὲ πτώματα ἀγαρινῶν σκεπάζει.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἐπὶ τὰς ἐφωτόκαφες.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μὲ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρι

Ποῖς χωρὶς πίτσι δύναται νὰ εἶναι παλλικάρι;

ΜΗΤΡΟΣ

Σὰν τ' ἄγριο κῆμα βράζουνε οἱ θρῆνοι κ' οἱ κλαυθοὶ τους

Στ' ἀγέρι μὲς' τὰ κύματα σβύνουν' οἱ ξεψυχισμοὶ τους·

Πέφτουν στοῦ χάρου τὸ σπαθὶ σὰν τ' ἀπλερα βλαστάρια

Ἔγειν' ἡ θάλασσα στεργιὰ ἀπ' τ' ἄμετρα κουφάρια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Θεὸς στὸ χέρι μῶδωσε τὴ φλόγα ποῦ σὲς καίει,

Ἐχθὲς προχθὲς ἀλτήριοι ὡς ἄλλοι Φαρισσαῖοι

Τὴν ἔρμη Χίο σταυρώσατε, τώρα ἡ σταυρωμένη

Βλέπει σ' ἐσὰς μιὰ ἀπιστὴ πλάσι φωτοκαμένη.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἄναψαν πέλαγα, γυαλοὶ ἀναψαν τὰ κανόνια,

Χτυποβροντοῦν δεξιὰ ζερβιά ἀν ζοῦσα χίλια χρόνια

Θὰ ἀκούσα τὸ βόγγο τους νὰ βράζη μὲς τὰ ἀδτιά μου,

Ἢ φλόγα αὐτὴ θὰ ἐβλεπα ἐμπρὸς, δλογοῦρά μου.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ποριτοθήκη άναψε, τεινάζει στὸν ἀέρα,
Κατάρτια καταστρώματα.

ΜΗΤΡΟΣ

Ὦ φέγγει σὸν ἡμέρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εἰδέτε ἂν ἀπομείνατε μάρτυρες εἰς τὴ Χίο,
Τὴν πρόνοια ! Τὴν ἀνάστασι ! Θεοῦ τὸ μεγαλεῖο.

ΜΗΤΡΟΣ

Θεέ μου μὲ μάτια δλάνοικτα σὲ βλέπω σὲ γυρεύω,
Μέσα στὸ νοῦ μου νὰ σὲ ἰδῶ, στὸν οὐρανὸ νὰ σ' εὔρω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Λάμπει στὰ πλάγια τοῦ Οὐρανοῦ, τὸ δλόφωτο φεγγάρι,
Πρὶν δύση εἶπα ἡ νίκη μας

ΜΗΤΡΟΣ

Θὰ νὰ τοὺς συνεπάρη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μέγας σὺ εἶσαι Κύριε ὁ ναύτης ὁ πιστός σου.
Ποῦ ἔκλαυσε ἐθρήνησε ἀπάνω στὸ σταυρὸ σου,
Γέρνει στὸ μεγαλεῖο σου τ' ἀγέρωχο κεφάλι,
Ποῦ δὲν τὸ ἔγειρε ποτὲ, Τουρκιά κι' ἀνεμοζάλη !
Φόσα βορρειά μου ἀκοίμητη ἡ φλόγα μου νὰ μένη,
Σὲ λίγο ἀκόμα θὰ νὰ ἰδῶ στὰ σπλάχνα της καμένη,

Τὴν Ναυαρχίδα π' ἀναψε σὰ φλογισμένο μνήμα,
Διαβαίνει μὲς τὰ πέλαγα· καὶ τ' ἀφρισμένο κῶμα,
Σὰν ἀνεμένη κόλασι μισουρανής τὴν σκόνει,
Στὸν αἵματοστάλικτον γιᾶλον τὴν σπρόχνη τὴν ξαπλώνει.

ΜΗΤΡΟΣ

Ὦ ! ἔρμη Χίο τὸ κῶμα σου δλόφλογη στὴ φέρνει,
Ἄλλο γογγίζοντας φρικτὰ στὰ πέλαγα τὴ σέρνει
Ὅπως τὰ φύλλα τὰ ξηρὰ βορρειάς τὰ συνεπέρνει
Σὰν φλογισμένος δαίμονας στὴν ἄβυσσο διαβαίνει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Βράζ' ἡ φωτιά στὰ σπλάχνα της βυθίζει μὲς τὸν Ἄδη,
Καὶ σὸν ἠφαιστειο σκόνεται στ' δλότοφλο σκοτάδι.
Γιὰ ἰδὲς σκαμπανεβίζεται, φυλά, βαθειά 'στὸ κῶμα,
Στὴν ἄβυσσο τῆς σκάπεται τ' ἀπέραντό της μνήμα
Ὦ ! τώρα πλεῖα δὲν θὰ σωθῆ. . . .

ΜΗΤΡΟΣ

Δαίμονας τὴν βυθίζει
Πότε τὴ σκόνει στὸν ἀφρὸ, καὶ πότε τὴ βυθίζει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Στὴ κόλασι ἀλτήριε Σουλτάν Μαχμοῦτη ρίχτει
'Ανάθεμα γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ φεῦγῃ σου Προφήτη.

ΜΗΤΡΟΣ

Πελόριο μαῦρο σκόνετε στὴ πρῶμνη της τὸ κῶμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΡΑΡΤΗΡΙΑ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Ὅπως ἐμπρὸς θεάρατα, τῆς ἀνοίξε τὸ μνήμα.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἡ θαλασσά μας σὰν θεριὸ, ὀπίσω της μουγκρίζει
Στὴ πρύμνη της ὀλάφριστη, φρουσκώνει, κοματίζει,
Σὲ καταδόθρα ἀπέραντη, ἡ πλώρη της βυθίζει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Κόμα φθορᾶς καὶ χαλασμοῦ. ὦ! τὴν καταποντίζει
Γογγύζοντας στὴν ἄβυσσο πελώρια τὴν σκεπάζει
Σὰν κόλασι ἐπάνω της ἀφρίζει, σκούζει, βράζει·
Δαιμόνων ξεφυχίσματα εἰς τὸν ἀφρὸ φωνάζουν
Βουδὰ ἀπομείναν' τὰ σοιχειὰ καὶ ἐκείνα ἀνατροχιτίζει.

ΜΗΤΡΟΣ

Κουφάρια ἀναρίθμητα τὰ κόματα ξερνᾶνε
Μὲ τὴ ψυχὴ στὰ χεῖλη τους, ἄλλα μυρολογεῖνε
Πικρὰ ἄλλα ξεφυχίσματα στ' ἀέρι ἀντηχᾶνε

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τ' ἀκολουθᾷ τ' ἀνάθεμα στὴ κόλασι περνᾶνε,
ὦ! ἔρμη Χιδὸ σ' ἀφίνω γειὰ, τὴ θέλει ἡ καρδιά μας ;

ΜΗΤΡΟΣ

Μὲ τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας νὰ πάμε στὰ Ψάρὰ μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἐμπρὸς ὦ! παλλ' κάρι μου, σταδρωσε τὰ πανιά μας.

ΜΗΤΡΟΣ

Μας καρτερὴ δλίχαρη ἡ γῆ ἡ πατριὰ μας
Σὰν ἀστοὶ ταχύπεροὶ θὰ πάμε στὸ γιὰλό της

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νὰ στήσωμε τὴ νίκη της στὸν ἐθνικὸν βωμὸ της.

ΜΗΤΡΟΣ

ὦ! φρίκη! Βόγγη ὀλόγορα ἡ χαλασμένη πλάσι,
Σὰν στριγλοπούλια σκούζουνε στὰ ματωμένα δάση
Λὲς καὶ διαβίνει ὁ θάνατος μὲ τὰ γοργὰ πτερὰ του
Καὶ πῆρε κόμο στὴν ψυχρὴ ἀπέραντη ἀγκαλιά του.
ὦ! μαύρη νύκτα σκέπασε, αὐτὸν ἐδῶ τὸν ἄϊη
Μὲ τὸ πικρὸ τ' ὀλότυφλο τ' ἔρμη σου σκοτάδι
Πῆξε του μὲς τὰ σπλάχνα σου πρὶν τὸν ἰδῆ ἡ ἡμέρα
Καὶ οἱ κόσμοι ἀνατριχιάσουνε αὐτὴ τὴν ἄθλια σφαῖρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Βουδὴ ἡ πλάσι ἀπόμεινε· ἀκίνητο τ' ἀέρι·
Φρίκη στὰ νέφη ἔσβυσε καὶ τὸ στερνὸ τ' ἀστέρι
Καὶ τὸ φεγγάρι ἐκρύφθηκε. Χάρος σκληρὸς διαβαίνει
Τὸν χαλασμὸ τὴν ἐρημιὰ ὀπίσω του τὸν σέρνει.

ΔΩΜΑ ΠΕΝΝΗΤΩΝ

Η Ο Π Τ Α Σ Ι Α

Ἄφισε ὁ καλόγηρος ὀπίσω τ' ἀπρογιάλι,
Μὲ γοργὸ βῆμα ἐδιάβαινε μὲς' τὴν ἀνεμοζάλη
Καὶ κάθε τόσο ἔριχε τὸ βλέμμα δακρυμένο
Μὲς' τὴ πλατεῖα τὴ θάλασσα νὰ ἰδῆ τ' ἀνδρειωμένο
Τὸ πλοῖο πὸς ἐδιάβαινε μ' ἀγέρωχο καμάρι
Καὶ κάποιον κάπου τὸ λομπρὸ τ' ἐλόχλομο φεγγάρι

Ποῦ ἐπρόβαινε ἀπ' τὰ σύγνεφα σὰ ζηλεμένη κόρη
Γιὰ νὰ φωτίσῃ πέλαγα, τὸν οὐρανὸν, τὰ ὄρη.
Ἔδειχτε τοῦ καλόγηρου μὲ τὴ γλυκεῖά του ἀχιῦδα
Ποῦ ἔλαμπ' ὅπως στὴ καρδιά ἢ πρώτη λάμπ' ἐλπίδα
Τοῦ ἔδειχτε τὰ δόλοισκα, μακρὰ, πλατειά, πανιά του
Τὸ ἔβλεπε ποῦ ἐδιάβαινε γοργὰ στὴ θάλασσά του
Ἀρμένιζε περίφανα στῆς τρικυμίας τὴ ζάλη,
Σὰν τὸ πουλι τῆς θάλασσας μὲς' τὴν ἀνεμοζάλη
Τ' ἀγνάντευσε δακρῦθρεκτος αἱμάτονε ἢ καρδιά του
Ποῦ ἄκουσε τὰ κύματα νὰ βόγκουν ἴλογυρά του
Τ' ὄχασε μὲς' τὰ πέλαγα τ' ἀχνόμορφο φεγγάρι
Ἐκρῦφθηκε στὰ σύγνεφα. Μὲ λαίμαργο ποδάρι.
Ὁ Μοναχὸς ἀνέβαινε μὲ χεῖλη πικραμένα
Ἔλεγε παντοδύναμε εὐχή σου τ' ἀνδρειωμένα
Ποῦ πάνε νὰ ἐκδικήσουνε ἀδελφια σκλαβωμένα
Ὅπου στὴ γῆ τους ξεφυχοῦν σὰν ὄρφανά στὰ ξένα.
Σὰν παλικάρι ἀνέβαινε εἰς τοῦ βουνοῦ τὴ ράχη
Τριγύρω τ' ἀντηχοῦσανε πλάγια βουνὰ καὶ βράχοι.
Μὲς' τοῦ οὐρανοῦ τ' ἀπέραντα ἢ ἄγρια ἀνεμοζάλη
Ἐσπροχνε νέφη ὀλίγκνα ἀπὸ μιὰ ἄκρη σ' ἄλλη
Ὅπως σὲ πέλαγα ἀνοιχτὰ σπρόχουν τ' ἀραδιαζμένα
Τὰ κύματ' ἀπὸ τὸ βορεῖά κατὰμαυρ' ἀφρισμένα.
Ἐδιάβαινε στὸ δρόμο του ἐμπρὸς ὀλογοῦρά του
Ἀνάστεινε ἢ ἔνδοξη ἢ δάφνη, ἢ πατρικιὰ του
Ἄνθη καὶ φύλλα σκόρπασε, στὴν ἔνδοξη τὴ γῆ του
Ἐκλαιγε ἢ καρδιά του ἐθρήνει ἢ ψυχὴ του
Ἄνθος καὶ φύλλα ἔπεφταν σ' ἄγιο μέτωπό του
Στὰ στήθη του ποῦ ἔφερναν τὸν ἔνδοξο σταυρό του
Ἀνέβαινε ἀνοιγόκλειγαν τ' ἀγαθολά του χεῖλη
Γιὰ τὴν εὐχὴ του ἄνοιγε τῶν οὐρανῶν ἢ πόλη.

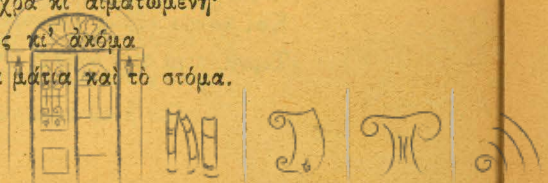
Πῆρε ἄλλα πλάγια, ἄλλα βουνὰ, καὶ σ' ἄλση φιλή ράχη
Ἐκάθησε στὰ πόδια του ἐσειόντο οἱ βράχοι.
Ἀπ' τὴν ὀλόφωτ' ἀστραπὴ ἀπ' τῶν στοιχειῶν τὴν πάλη
Ἀπὸ τὰ ἄγρια κύματα ἀπ' τὴν ἀνεμοζάλη
Ἡ νύκνα μαύρη ἐδιάβαινε μ' ὀλόποκνο σκοτάδι
Ποῦ λὲς καὶ νὰ παρίστενε τὴν κόλασι τὸν ἄδη
Ὀλάνοιχτον γιὰ τ' ἄπιστα, τ' ἀνήμερα θερία
Ποῦ ὅλα κατεπάτησαν ἀνθρώπινα καὶ θεία
Ἐκάθησε στὸ ξάγναντο πῶδλεπε τ' ἀκροῦτρη
Τὸ ἱστορικὸ, τὸ ἅγιο, ἔνδοξο μοναστήρι
Βράχους γυμνοὺς καὶ ἔρημους πέλαγα κτεταμένα
Ὅπου ἀμέτρητες φοραὶς τὰ εἶχε δυξασμένα
Ἡ ἀνδρεία τοῦ ναύτου μας ἢ ἀγέρωχη ψυχὴ του
Ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος του, ἢ πατρικὴ τιμὴ του.
Ὡρα πολὺ ἐπέρασε στὴ ἄγρια ἐρημία
Σκληράπειρη αἰσθάνετο στὰ στήθη του πικρία
Πότ' ἢ ἐλπίδα ἢ χρυσὴ μὲ τὴν παρηγορία
Εἰς τὴν καρδιά του ἐπρόβαινε πότ' ἢ ἀπελπισία.
Μὲ φόβους κατεσπάραιζε, τὰ σπλάχνα του μ' ἀκόμα
Ἡ ἐλπίδα τὰ ἀνέζησε τοῦ ἄνοιγε τὸ στόμα.
Μὲ ἄγια κατάνοξη, καὶ μὲ ἀγνή καρδιά
Ἐπρόσφερε τοῦ πλάστου μας' τὸ δάκρυ του θυσία
Τὰ μαῦρα νέφη σκόρπιζαν, ἐσίγησε τ' ἄερι.
Ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐπρίβαινε περίλαμπο ἔν' ἀστέρι.
Καὶ ἄλλο βαθεῖά στὰ σύγνεφα ἐφαίνετο σβουμένο
Σὰν ὠμορφιά οὐε λείφανο βουθὸ καὶ πεθαμένο.
Ἀπὸ στιγμὴ λὲς κ' ἄλλαξε ἔνδυμα, κ' ὕψη ἢ πλάσι
Ἄρχισε κ' ἐπαιζε τερπνὰ, τ' ἄερι μὲ τὰ δάση.
Καὶ κάπου κάπου ἀκούοντανε, φιλέρημο ἀηδόνι
Τερπνὸ, σιγὰ στὸν οὐρανὸ γλυκεῖά φωνὴ νὰ ὀψώνη.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Και τῆς νυκτός νά τραγουδῇ τῆ θεῖα ἔρημια
 Ποῦ ὁ νοῦς μ' αὐτὴν ξαπλώνεται στὴν ἄπειρη ἁρμονία
 Τῶν κόσμων ποῦ ὀλόφωτος λάμπουν εἰς τὸν αἰθέρα
 Σὲ ἴδια ἀκατανόγη ὑπάρξεως τῶν σφαιρῶν.
 Σ' ἕνα φιλὸ θεώρατο ρουτάκι φουντωμένο
 Ποῦ τὸ εἶδανε χρόνοι ἄμετροι στὸ βράχο στοιχειωμένο
 Τὸ νοκτοποῦλι μὲ πικρὸν καὶ μετρημένον τόνον
 Ἔσκουζε ἴλὸς καὶ ἑμέτρας τὸν ἄπειρον τὸν χρόνον.
 Ποῦ τρέχει μὲς τ' ἀπέριχτα καὶ τὰ γργγὰ περὰ τοῦ
 Ζωῆ καὶ χάρος κάθονται ρίπτων ὀλογοῦρά του
 Χρυτὲς ἐλπίδες ἢ ζωῆ ρόθ' ἄιθη εὐθυμία
 Καὶ ὁ Χάρος νεκρολούλουδα καταστροφῆ ἀγωνία.
 Ἐέμκαρα ἀκούοντανε, γλωσσά, σιγᾶ ἢ φλογέρα
 Ἔτρεχε τὸ τραγοῦδι τῆς τερπνῆς μὲς τὸν ἄερα
 Μ' ἐκεῖνο ἐνανάριζε στὸ λόγκο στὸ λειβάδι
 Τ' ὀλοχαρό του ὁ πιστικὸς κι' ἀγαπητὸ κοπάδι
 Ἄναστέν' ἢ ἀγράμπελη στ' ἀρίκια ξαπλωμένη
 Καὶ μὲ τοῦ σκίνου τὰ κλαριά σφικτὰ ἀγκαλιασμένη
 Τ' ὀλάνθηστο τ' ἀγρόκλημα ἀπ' τὴ χαμπηλὴ τὴ φτέρη
 Σκονόντανε ὀλόστραφτο στὴν ἀγριλιὰ στ' ἀέρι
 Ἔγερνε ἐδῶ, ἔγερνε ἐκεῖ καὶ τ' ἄνθη του σιορποῦσε
 Τῆς χρυσοπράσινης μυρτιάς, π' ἀνάστενε κι' ἀνθοῦσε,
 Τ' ἀχνὸ φεγγάρι ἐπρόβαλε, ἀρχίζε νὰ φωτίζη
 Τὴ θάλασσα π' ἀκούοντανε ἀκόμη νὰ μουγκρίζη
 Σὰ λουσσασμένη λύκησα, σὰν τίγρη πληγωμένη
 Ἄντήχαιε λυπητερὰ βαθεῖα μὲς τὴ θλιμμένη
 Τοῦ καλογήρου τὴν καρδιά ποῦ ὄλη ἀπηλιπισμένη
 Ἔσπάρναε στὰ στήθη του φοχρὰ κι' αἱματωμένη
 Ἄκίνητος καθόντανε ἀμίλητος κι' ἀκόμα
 Σιγᾶ κοτοῦσε μ' ἀνοιχτὰ τὰ μάτια καὶ τὸ στόμα.

Εἶδε μακριὰ στὰ πέλαγα στ' ἄτυχο τ' ἀπρογιάλι
 Φῶς ἄστατο ποῦ ἐδιάβαινε, ἀπὸ μιὰ ἄκρη σ' ἄλλη,
 Πότε τοῦ ἐφαινότανε πῶς αὔξανε ἐκεῖ πέρα
 Καὶ πότε πῶς σβούνητανε σὰ φλόγα στὸν ἄερα.
 Καὶ πάλι τὴν ἀγνάντευε ἀπὸ μιὰ ἄκρη σ' ἄλλη
 Σὰν ἀτραπὴ ποῦ διάβαινε, πότε μὲς τ' ἀπρογιάλι
 Τῆς Χίου λαμποκόπαιε. . . Ἔκαμε τὸ σταυρὸ του
 Καὶ ἐσχασμένο ἐστῆλωσε, στὴ Χιὸ τὸ πρόσωπό του.
 Ἔσφύγγιζε τὰ δάκρυά του, τὰ μάτια του καρφώνει
 Στὴν ἔμμη Χιὸ, τὸ βλέμμα του λαίμαργο τὸ ξαπλώνει
 Εἶδε τὴ φλόγα π' ἀνιπτε σκονόντανε θερία
 Μὲς τὰ πλατεῖα τὰ πέλιγα σιμὰ στὴ παραλία
 Ἄνέζησε ἢ καρδιά του, ἔκαμε τὸ σταυρὸ του,
 Ἔσηκώθη σὰ γίγαντας στὸ ἔρημο βουνό του
 Ἔφώναξε ὦ ἄπιστοι! ἐσήμανε ἢ ὦρα
 Ποῦ ὁ τάφος σας ἀνοίγεται στὴ σκαλωμένη χώρα
 Ἐδολογημένη τρεῖς φοραῖς, ἢ ἀγέρωχη ψυχὴ σας
 Ὡ ναῦσαι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὄλ' ἀντηχάει ἢ γῆ σας
 Ἄπὸ τὴν τόση δόξα σας ἔγηρε μὲς τὸ χῶμα
 Τὴν κατασπρὴ του κεφαλὴ τὸ ἄγιο του τὸ στόμα
 Ἔλεγε κλαίγοντας θερμά! . . . Χρηστὲ μου Παναγία
 Μιῶ χύστετε μὲς τὴν ψυχὴ γλοκειὰ παρηγορία.
 Ἔσκόθηκε ἀνδρειεῦτηκε, πῆρε τὸ μονοπάτι
 Τὰ γηρατεῖα λησμόνησε, καὶ σὰν καθάριο αἶτι
 Ροβόλησε στὸν ἐγκρεμὸ, ἐδιάβαινε στὰ πλάγια
 Τὰ κατασπρά του τὰ μαλλιά τὰ γένεια του τὰ ἄγια
 Κυμάτιζε σὰν τὸ φτερό, τοῦ κύκνου μὲς τ' ἀέρι
 Ἔλαμπε μὲς τὰ στήθη του σὰν τῆς ἀδῆς τ' ἀστέρι.
 Τῆς πιστεῶς μας ὁ σταυρὸς σ' αὔραις φουσομνοῦσε
 Τὰ ράσα του ποῦ ἄφαιναν στὸ λόγκο ποῦ ἐπερνοῦσε

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Τερπνή πνοή π' ἀνάστενε δάφναις ἀναμερούσαν
Γιὰ νὰ διαβῆ, τὰ φύλλα της στὸ βῆμα του σκοπούσαν
Σὰν ἀετὸς ταχύπτερος π' ἀγέρωχα πετιέται
'Απὸ τὰ κορφοβούνια του καὶ γιὰ στιγμή τραβιέται
Ψυλὰ νὰ βρῆ τ' ἀέρι του κι' ἐκεῖθα κατεβαίνει
Σὰν κεραυνὸς καὶ σὲ κοντὲρὶ ὀλόρτος σταματᾷνει
"Ἐτζί καὶ ὁ καλόγηρος, ὅταν τὰ ράσα τ' ἄγια
"Ἐσκοσε παραμάσκαλα, ἰδιόθαινε τὰ πλάγια
Σὰν ἀετὸς κατέδρακε, ἔκαμε τὸ σταυρὸ του
Ποῦ ἔφθασε ὀλόχαρος, στὸν ἱερὸ βωμὸ του
'Εκείθε ἐσταμάτισε, σ' ἐνὸς σπιτιοῦ τῆ θύρα
'Ἐθρήνησ' ἐκείνη ποῦ πολλοὶ, τὴν ἔκλαψαν γιὰ χήρα
Εὔρε τῆ θύρα ἀνοικτὴ, σταμάτησε ἡ καρδιά του
'Απὸ χαρὰ ἐσπάραξε ποῦ εἶδε ἔμπροστὰ του
Μάνα ποῦ ἔκλεγε πικρά, μπροστὰ στὴ δεσποινά της
Καὶ ἔσφιγγε ὀλόθερμα, μέσα στὴν ἀγκαλιά της
Τ' ὀλοχαρὸ της τὸ παιδί, τὸ μόνο της βλαστάρη
Ποῦ ἔβλεπε τὴ Παναγιά, μὲ σεβασμὸ μὲ χάρι
Ἐπέλεγε εἶχε τὰ μαλλιά, τὰ μάτια δακρυσμένα
'Αχνὸ τ' ἀγνὸ της πρόσωπο, τὰ χέρια σταυρωμένα
Καὶ τὸ σβυμένο βλέμα της, τ' ὀλοχλομὸ της χεῖλη
'Ἐστῆλωνε στὴ δέσποινα, ἀκοίμητο κανδῆλι
"Ἐλαμπε στὰ κονίσματα, καὶ ἡ δάφνη ἡ τριτάγια
'Ανάστενε ἐστόλιζε, τὰ βλογημένα βάρια
Προσῆλωσε ὁ καλόγηρος, τὸ βλέμμα του τ' αὐτί του,
Ἐδόλογισε ἐχάρικε π' αὐτὰ, π' ἄκουσε ἡ ψυχὴ του

Κορὰ Παρθένο νὰ τὸν σώσης

'Απ' τῆς θαλάσσης τὴν τρικυμία

'Απ' τὸ θρασυδεῖλο σκληρὸ μαχαῖρι

Τοῦ τούρκου τ' ἄπιστου κι' ἀπ' τὴ σκλαβιά

'Απ' τὴ φλόγα ποῦ θὰ ν' ἀνάψη
Παρθένον σώσε τον νὰ τὸν ἰδῶ
Καὶ ἄς ξεφυγῆσω τὴν ἴδια ὥρα
Στ' ἀγαπητὸ του θερμὸ πλευρό'

Παρθένε εὐχὴ σου τον νὰ φέρῃ δάφνας
Εἰς τὴν πατρίδα τὴν ποθητὴ
Μὲ ἐκείνας Θεὸς μου στεφινομένος
Στὸ περιγιάλι νὰ δοξασθῇ.

Βόγγουν τὰ κύματα κι' ἀνεμοζάλη
'Ἡ πνοὴ βόγκει σκληροῦ βορρεῖα
Φρικτὰ ἀντηχοῦνε γυαλοὶ καὶ βράχοι
Παρθένο φέρε τον εἰς τὰ Ψαρά !

Πόσες ἐλπίδες τρέμουν σβύνονται
'Ὡ νὰ χαθοῦνε σὲ μιὰ νυχτιά
Παρθένο ἐλέησε τὰ δάκρμά μου
Ρίψε στὰ στήθη μου παρηγοριά.

'Ὡ φῶς ἐλπίδα μου, τ' ἀγνά σου χέρια
Σταύρωσε, φίλησε τὴ Παναγιά
Παιδί μου ἀγάπη μου, ἀπ' τὴν καρδιά σου
Εἰπέ της σώσε τον, στὴν συμφορά.

'Απ' τῆς θαλάσσης τὸ ἄγριο κῶμα
'Απὸ τοῦ τούρκου ὄχ ! τὴ σκλαβιά
'Απὸ τὴ φλόγα, ποῦ θ' ἀνάψη
Στὴν ἔρμη ἐκείνη ἀπρογιαλιά

Πέσε ἀγγελὲ μου στὴν ἀγκαλιά μου
Παρθένο μου αὔριο, γλυκὰ γλυκὰ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Τὰ μάτια ὕπνος, νὰ τοῦ σφαλίσῃ
Μέσ' τοῦ πατέρα του τὴν ἀγκαλιά·

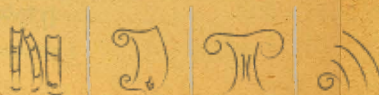
Μὲ βῆμα ἀργό, μὲ πρόσωπο βαθεῖα συγκινημένο
'Ο γέρος ὁ πνευματικὸς, ἐμβῆκε στὸ θλιμένο
Τὸ σπῆτι, καὶ ἡ περιλοπὴ π' ὄχθε τὸ δάκρυ ἀκόμα
Στὰ μάτια της καὶ τὴν πικρὴ, τὸν στεναγμὸν στὸ στόμα
"Ἐτραξε καὶ ἐστωρίστηκε, στὰ π' ἄδια του παιδί μου!
Τῆς εἶπε ἔδοξάστηκε, καὶ ἀλλάξετε ἡ ψυχὴ μου
'Ἡ Δέσποινα εὐλόγησε τ' ἄδολα δάκρυά σου
Σοῦ ἔστειλε παρηγοριάς, γιὰ τὴν ἀγνή καρδιά σου
"Ἐλαμψε εἰς τὸ βλέμμα της σὰν τῆς ἀγῆς ἀκτίδα
'Ἡ δλόχαρη ταχύπτερη, παρηγοριάς ἐλπίδα
Τ' ὀλόχλωμο τ' ἀχεῖλη της, σὰ ρόδο μαραμένο
Ποῦ καρτερεῖ μὲ τὴν ἀγῆ, ἀγέει δροσιζόμενο
Θέρμ' ἀνοιξαν τ' ἀπάντησαν πέσμον ἄγιο μου πατέρα
Θὰ τὸν ἰδῶ ; Θὰ νὰ χαρῆς μόλις προβάλλ' ἡμέρα
Τὸ ὄνομά του ἐτίμησε ! 'Ἐδίξασε τὸ γένος !
"Ἐρχεται εἰς τὴν πατρίδα μας, δαφνοστεφανομένος
Τώρα παιδί μου ἔχε γεῖά, μὲ καρτερῆ ἡ πατρίδα
Ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὰ χεῖλη μου, τὴ δόξα του ποῦ εἶδα.

ΔΩΔΕΚΑ ΕΚΤΟΝ

Ἡ ΜΕΤΑΝΟΙΑ

ΜΗΤΡΟΣ

Κοιμᾶσαι μέσ' τὰς δάφνας σου
Μ' αὐτὰς στολίζει ὁ χρόνος

Τὴ χαραυγὴ τοῦ ἐθιμοῦ
'Ἐνδόξου μας ἀγῶνος·

'Ολόθερμα τὴ νίκη σου
'Ἐγὼ σοῦ τραγοῦδάω
Ποῦ τὴν θερῶ ἀγέρωχη
Στοῦ κῶμα ποῦ περνᾶω.

Τοῦ γένους 'ἄρ' ἀμάραντη
Γέρνει μὲ θεία χάρι
Καὶ σὲ σκεπάζει ἔνδοξο
"Αφοβο παλικόρι.

Βλέπω τὴν πούλια τὴ χρυσῆ
Στ' ἀπέρα τα σβουμένη.
Το' ἀγῆς τ' ἀστέρι χαιρετῶ
Ποῦ σὰ σταυρὸς προβαίνει.

Σὰν πρόσωπο παρθενικὸ
Θλιμμένο πῶχει χάρι
Στὴ δύσει γέρνει ἀχνίζοντας
Τ' ὀλόχλωμο φεγγάρι.

Θάλασσα χωρὶς κύματα
"Ἄστρο χωρὶς ἀκτίδα
Χεῖλη χωρὶς χαμόγελο
Καρδιά χωρὶς ἐλπίδα.

Εἶναι τοῦ Χάρου ἡ πικρὴ
Εἰκόνα παγωμένη
Ποῦ μὲ τοῦ χρόνου τὰ πτερὰ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ τὴν ἄουσο διαβαίνει.
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ξύπνα δλόχαρη ζωή
Μὲ τὴν αὐγή προβαίνει
Ἐλαμψε στήν ἀνατολή
Ροδοστεφανωμένη.

Γλυκοχαράζουν τὰ βουνά
Δροσάτο πνέει τ' ἀέρι
Ἀχνίζει, τρέμει, ἐσθύστηκε
Καὶ τὸ στερνὸ τ' ἀστέρι.

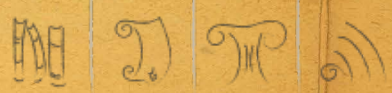
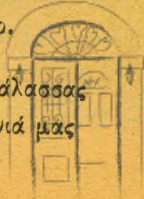
Ὁ Δέλφινας ἐξύπνισε
Ἀνεβοκατεβαίνει
Καὶ τὸ θαλασσοπόδι μας
Σὰν ἀστραπή διαβαίνει.

Παίζει μ' ἀφροὺς μέ κύματα
Μὲ τοῦ βορειᾶ τῆ ἄλλη
Καὶ σκούζει λές, καὶ χαίρεται
Μεσ' τῶν σιοιχειῶν τῆ πάλη

Ἐλαμφ' ἡ μέρα τὰ Ψαρά
Μὲ πόθο χαιρετάω
Καὶ τὰ δεινά σου θάλασσα
Ὅλα τ' ἀλησιμονάω.

Νίκη λαμπρὰν πατρίδα μου
Εἰς τὸ γυαλὸ σοῦ φέρνω
Καὶ τ' ἀνδριωμένο σου παιδί
Τὸ δαφνοστολισμένο.

Ξύπνα θεργὸ τῆς θάλασσας
Δὲν πέρνουν τὰ πανιά μας

Κάθισε στὸ τιμόνι μας
Νὰ πάρω τὰ κουτιά μας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μῆτρο κοιμήθηκα βαρειά. ὦχ! ἂν δέ με ξυπνοῦσε
Τ' ἀγαπητὸ τραγῶδι σου, καὶ ἂν δὲν παρηγοροῦσε
Τὴν πονεμένη μου καρδιά. Ἐνας Θεὸς τὸ ξέρει
Ἄν ἦθελον μὲ ξαναἰδοῦν στὸ πατρικὸ λιμέρι.

ΜΗΤΡΟΣ

Ὁ κόπος, ὁ ἀγῶνας σου, ἡ κακοπάθειά σου
Τόσον καιρὸ ποῦ ἐργάσθηκες, γι' αὐτὰ τὰ θαύματά σου
Σοῦ ἔφεραν τόσον βαρὺ τὸν ὕπνο. Στὰ Ψαρά μας
Μόλις πατήσης θὰ μοῦ πῆς Μῆτρο τὰ βάζανά μας
Ἐπέρασαν, ἐσθύθηκαν σὰν τὸν ἀφρὸ. . . . .

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄκόμα.

Νειόθω ἕνα βάρος στὴ καρδιά, φαρμάκι μέσ' τὸ στόμα
Σθύνεται τὸ φῶς στὰ μάτια μου. . . Δὲ μὲ χοράει ἡ πλάσι,
Μ' ἀνατριχιάζει, ἡ θάλασσα βόγκει θὶ μὲ ἐεράση
Ὁ νοὸς μιν φεύγει, χάνεται, στὴ πεθαμένη πλάση.
Ποῦ ἐφε; στὸ χάος τὴν εἶδαμε ἐμπρὸς μας νὰ χαλάση
Μὲ μάτια βλέπ' ὀλάνοιχτα ποῦ τρέχουν ἐμπροστά μου
Λεῖψανα αἰμοστάλαχτα! . . Ἴδέτα ὀλόγυρά μου.
Κεῖνται ἀκόμα ἄτρυφα, στὸ κῆμα ξαπλωμένα
Ἡ φλόγα τὰ σαβάνωσε, εἶδέτα συντριμμένα.
Διαβαίνουνε σὲ θάλασσα νεκρὴ καὶ παγωμένη,
Χάραξ τὸ ρεῖμα τὸ βουβὸ στὴν ἄβυσσο τὰ σέρνει. . . .

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΧ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΑ ΣΧΟΛΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΕΛΦΩΝ
Δὲν εἶναι μιὰ, δὲν εἶναι δυὸ τρέχουν σ' ἐμὲ χιλιάδες

"Ακου σάν λύκοι ροδίζονται, σὰ θάλασσα άγριεμένη,
Σκούζου, με συνεπέρνου, τ' άνάθεμα διαβαίνει.
Σά μαυρό κώμα άπάνω μου, πικρό αίματωμένο.
'Ολάφριτο, θεώρατο, μαυρομελανιασμένο.
Σοργιάζονται στα πόδια μου μου δείχνουν τὰ παιδιά τους
Καμένα, όλοσόντριφτα, μέσα στην άγκαλιά τους.
Αίμα πυχτό όλόθερμο μου ρίχτουν μέσ' τὸ στόμα
Σπαράζει ή καρδιά μου και σ' άναμένω στρώμα
'Ανάφε, φωτοκαίεται τὸ ἄθλιό μου τὸ σῶμα
Θυλειά μου ρίχτουν στο λάιμό μου φρόζουε τὸ στόμα
Με κυνηγοῦνε. . . . 'Ω σώσε με !

ΜΗΤΡΟΣ

Στὰ κόματα κοιμῶνται
Αὐτὰ άντηχοῦν, άλλ' οί νεκροί σ' αὐτὰ δὲν άγροικιῶνται
'Αντίστροφα τὰ ὄνειρα ἄκουσα πῶς ξηγῶνται.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Γιὰ ιδέσ, ὦ ! κι' άλλαις ἔρχονται, δὲν εἶνε πικρὸ ὄνειρό μου
Σκούζου ! Μὲ τριγυρίζουε ! Κάθονται στο πλευρό μου
Μ' άχνὸ θλιμμένο πρόσωπο, με ὄφι ξαγριωμένη
Τὸ βλέμμα τους σάν άστραπή μέσ' τήν καρδιά διαβαίνει
Μὲ τὰ μολλιά τους ξέπλεγα, με χέρια άπηλπισμένα,
Χτοποῦν τὰ στήθη, με θωροῦν με μάτια λαμπαζμένα
Δὲ βόγκει κώμα στο γιαλό, βόγκει πικρὰ καρδιά τους
"Ακου θρηνοῦν, μοιρολογοῦ, μου δείχνουν τὰ παιδιά τους.
Νεκρὰ στη άγρια θάλασσα, π' άκόμα παραδέρνει
Και στὸν άγρό της σέρνεται γεια φωτοκαμένη

Γιὰ ιδέσ σ' αίματοστάλακτα λιμάνια, άραδιασμένα
Στέκου, δακρύβρεκτα, ὄρφανὰ τὰ κατασυντριμμένα.
Τ' άγαπητὰ των πλάσματα μου δείχτουν. Τήν καρδιά μου,
Σφάζει μαχαίρι δίκοπο' βόγκει στα κόκκαλά μου. . .
"Ασπλαγχο χάρου κρύσταλλο. . . .

ΜΗΤΡΟΣ

'Οδύρονται στη Χίο
Τὰ ὄρφανὰ ποῦ τ'άστραξε τ' άνήμερο θερίο
"Ωχ ! ἔρμικς βλέπεις Χιότισσις, μανάδες, ἀδελφάδες
Ποῦ τὰ παιδιά τους τ'άστραξαν τοῦ γένους οί φονιάδες.
Μήπως ἔμετανόησα. Σὰ λύκοι λουστισμένοι
Γιὰ αίμα άκόμα τρέχουε στη γῆ τή σιλαδωμένη,
Φοῦρκα και ξεθεμέλιωμα ! 'Εφώναξαν στη Χίο,
Στὸ γένος τί σεβάστηταν ανθρώπινο ἢ θείο ;
Τοῦ γένους ἔνταφιας τυράνους μέσ' τὸ κώμα
Γιατί στη γῆ μας άνοιξαν τῶν ἀδελφῶν μας μνήμα
Λησιμόνησε ποῦ ἔκρεμασαν, δὲν 'πέριαν χρόνοι,
Τὸν Πατριάρχη πέρισε, στην ἄτιμο άγγλίη ;
Στὸ γένος μας δὲν ἔκλαψαν μανάδες ἀδελφάδες ;
Λησιμόνησε ποῦ κρέμασαν ἑθιάρχας, Δεσποτάδες ;
Στὸ γένος μας δὲν ἔκλαψαν μανάδες, ἀδελφάδες ;
'Εχθὲς μου εἶπες κλαίγοντας με τήν καρδιά θλιμμένη
Κι' αὐτὴ μας Μητρο ή θάλασσα, ὦχ ! εἶνε σιλαδωμένη.
Ποιὰ χώρα ἢ ποιο χωριὸ δὲν λαχταρίζει άκόμα ;
Ποιὰ γῆ μας δὲν ἔγένηκε ἔθνομαρτύρων στρώμα ;
Ποιὸ σπῆτι δὲν αίμάτωσαν ; Στὸ γένος ποιὰ καρδιά
Σκληρὰ δὲν τήν ἔσυντριψαν τ' άχόρταγα θερία ;
"Οπου και ἂν σεματήταμε σ' αὐτὴ τῆ γῆ τὸ βλέμμα
"Αχνίζει σκοῖς' άκοίμητο ἔθνομαρτύρων αίμα.

Τὸ αἷμα τὸ χριστιανικὸ, ἐκδίκησι φωνάζει.
 Πῶς ; θελεις τούρκικο σπαθὶ τὸ γέννος μας νὰ σφάζη.
 Δειλοὶ νὰ σέρνεται Γραικός, μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα,
 Νὰ βρέχη μὲ τὸ αἷμα του τὸ πατρικὸ τὸ χῶμα ;
 Γιὰ νὰ μὴν ἔχη νὰ ταφῆ, μιὰ πέτρα νὰ ἀκουμπίζη
 Τὴν ἄθλια του τὴν κεφαλὴ, ὡς ποῦ νὰ ξεφυχήτη ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἐγώ ; ποτέ.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἄν ἔκλαψαν τούρκισες τὰ παιδιὰ τοῦ
 Δὲν φτῆς ἐσύ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μόνος ἐγὼ ἔσφαξα τὴν καρδιά τους !
 Ποῖος ἄλλος ! ἀλησμόνητες ὦ ! τὴ στιγμή ἐκείνη
 Ποῦ μὲ τὴ φλόγα π' ἀναφα ἀντήχησαν οἱ θρήνοι.
 Δοστηχησμένα πλάσματα ! ὦ σὰς θρηνεῖ ἡ ψυχὴ μου
 Ὡς ἄνθρωπος σὰς ἔκλαψα, στὴν ἔνδοξη τὴ γῆ μου
 Ἐφτεξα Θεέ μου ἔχουσα τῶν ὁμοίων μου τὸ αἷμα
 Τὸ ἔβλεπα ποῦ ἔχόνετο, μ' ὀλοφυχρό μου βλέμμα

ΜΗΤΡΟΣ

Δὲν ἔφτεξες. . . . .

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μόνος ἐγώ.

ΜΗΤΡΟΣ

Ἐλα στὴν ἑαυτὸν σου.
 Θεὸς σου τῶπε κ' ἔκαψες τὸν ἀπίστον ἐχθρὸ σου.

Ναι, ἀνωτέρα δύναμι ἔρριξε στὴ ψυχὴ σου
 Τὴν τόλμην σου, τὸ θάρρος σου γιὰ νὰ σωθῆ ἡ φυλὴ σου.
 Θέλεις νὰ ζῶνε τύραννοι λαοὺς νὰ μαρτοροβνε,
 Καὶ πάλι ἐδῶ ἐλεύθεροι πιστοὶ νὰ σταυρωθοβνε ;
 Ἄν οὐ δὲν ἐφωτόκαιες τὴν ἄγρια κείνη πλάση
 Σήμερα θεὸ νὰ ἔτρεχε σὰν τὸ θεριὸ στὰ δάση.
 Μέσ' τοῦ Αἰγαίου τὰ νησιά θὰ ἔσφαζε ἀκόμα
 Θὰ ρούψαε τὸ αἷμά μας μὲ λυσσασμένο στόμα.
 Σὰν κτήνη θὰ μᾶς ἔσερνε, σκλάβους θὰ μᾶς πωλοῦσε
 Καὶ στὰ παλάτια τοῦ Μαχμοῦτ ὄλους θὰ μᾶς κρεμοῦσε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄ ! λέγῃ ἔξακολούθησε.

ΜΗΤΡΟΣ

Τῆς ἔνδοξης φυλῆς μας,
 Τὸ μνῆμα θὰ τῆς ἀνοίγε στὴ φίλτατη τὴ γῆ μας.
 Τῆς Χίου τὸ αἷμα ἔσκουζε ἐκδίκησι ! Μὰ τώρα,
 Ἄπ' τὰ φῆς ἐσίγησε στὴν ἔρμη του τὴ χώρα.
 Ὅλα δῶ κάτω πίστευσε ποῦ ζοῦμε, εἶν' γραμμένα,
 Καὶ ἡ δόξα σου ἡ ἀθάνατη ἐγράφτηκε γιὰ σένα.
 Γιὰ δὲς τ' ὀλόχαρο νησι, τὴ φίλτατη πατρίδα
 Καὶ τὴν τερπνὴ της τὸ γιὰλὸ ὅπου σὲ πρωτοεῖδα
 Λησιμόνητες τὴ νειότη μας σ' αὐτὸ τὸ περιγιάλι,
 Ποῦ ἄφοβη ἐδιάβαινε μέσ' τὴν ἀνεμοζάλη ;
 Ἄκου τὸ κῆμα στὸ γιὰλὸ, γιὰ ἰδές το ἔαπλωμένο
 Στὴ γῆ μας ποῦ ὀλόχαρη τῶχες ἀγκαλιασμένο
 Ἄκου τὰ πλάγια ἀντηχοῦν, ἡ λαγκαδιές, τὰ δάση,
 Ἄπὸ τοῦ κόσμου τὴ χαρὰ, ἡ ὡμορφὴ μας πλάση
 Ὀλόχαρη ἀναστήθηκε εἰς τὴν ἀπρογιαλιά μας
 Ἐχε κερδίσει ὀλοστρωτον αὐτὴ τὴ θάλασσά μας.
 Πὰ ἰδέσ τὸ γιὰλὸ ἡ δάφνη ἡ πατρικὴ μας
 Ἐλα νὰ ἰδέσ τὰ νειόνοψη ὦ ! σήμερα τὴ γῆ μας.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΡΑΪΩΑΝΝΗΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

Σὲ χαιρετοῦν οἱ βράχοι μας, ἡ γῆ μας π' ἀγκαλιάζει
 Τὸ κῆμα ποῦ στοὺς κόλπους της αἱματωμένο βράζει.
 Ὁλόχαρο τῆς δόξης σου τῆς λείει τὰ μεγαλεῖα
 Τῆς ἀνδρειωμένης σου καρδιάς τῆ χθεσινῆ σου ἀνδρεία.
 Σὲ χαίρεται ἡ πατρίδα σου, εἰς τὴν ἀκρογιαλιά σου
 Καὶ πλέκει δάφνης στέφανον γι' αὐτὰ τὰ θαύματά σου.
 Ἄκου τ' ἀέρι δροσερὸ, καὶ εὖνομο διαβαίνει
 Εὐχαιεῖς γλυκοφιλήματα, ζητωκραυγαῖς σοῦ φέρνει.
 Παιδιὰ, γυναῖκες, γέροντες, ἄκου σὲ χαιρετᾶνε
 Στὸ δρόμο ποῦ θὰ νὰ διαβῆς, δάφναις, μυρτιαῖς σκορπᾶνε.
 Ὁ Γέρωσ μας πνευματικὸς μὲ τ' ἄγιο πετραχειλί
 Βαστάει βαγγέλιο σ' εὐλογεῖ! . . . .

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Θεέ μου μὲ ποῖα χεῖλη

Θὰ τοῦ ζητήσω οὐχώραση.

ΜΗΤΡΟΣ

Μὴ ὁ Θεὸς τὸ δώση,

Ἡ ἄπειρη εὐσπλαχνία σου Θεέ μου νὰ τὸν σώση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μῆτρο πρὶν ρίξης σιδερο κάθισαι στὸ πλευρὸ μου
 Μέσ' τὴν καρδιά σου νὰ χυθῆ ὅλο τὸ μυστικὸ μου.

ΜΗΤΡΟΣ

Χαίρεται ἡ πατρίδα μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Γιὰ μὲ δὲν ἦρτε ἡ ὥρα!

ΜΗΤΡΟΣ

Μὰ πότε εἰς τὴ ζήση μας ἂν δὲ χαροῦμε τώρα
 Γιατ' ἄχνησε τὰ χεῖλη σου ; γιατ' εἶνε θολωμένο ;

Τὰ μάτια σου ; τὰ χέρια σου γιατ' εἶνε παγωμένα ;
 Βαρσιὰ χτυπάει στὰ στήθη σου νὰ πεταχθῆ ἡ καρδιά σου
 Βοήθεια ἀδέλφια !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τί ζητεῖς ; ποῦ τρέχεις ; ἐδῶ στάσου !

ΜΗΤΡΟΣ

Γιὰ ἰδὲς στὸ περιγιάλι μας ποῖα στέκει δακρυσομένη
 Καὶ ποῖο ὀλόχαρο παιδί τὴν ἔχει ἀγκαλιασμένη ;
 Ἀκόμα δὲν ἐστέγνωσε τὸ δάκρυ της, κι' ἀκόμα,
 Ἄσπλαχνη λύπη της βαστά κλειστὸ, βουδὸ τὸ στόμα
 Πόσαις φοραῖς θὰ σ' ἔκλαψε ἀπὸ τὰ φῆς τὸ βράδυ
 Ἐλα νὰ ἰδῆ τὸν ἥλιο της στὸ ἔρμο της σκοταδί
 Σὲ χαιρετάει τὸ παιδί, σὲ χαιρετάει ἡ μάνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄκου μὲ κράζει ὁ λυτρωτῆς μὲ τσ' ἐκκλησιὰς καμπάνα
 Οἱ χτύποι της πικρὰ βαθεῖα, βόγκουν μέσ' τὴν καρδιά μας
 Ὅλα μ' ἀναστατώνουσε τ' ἁμαρτηματά μου
 Ἄκου ! Μᾶς κράζει ἡ Δέσποινα ! Δὲν ἦρτ' ἡ ὥρα ἀκόμα
 Γιὰ νὰ δεχθῆ τὸ φίλημα τ' ἁμαρτωλὸ μου στόμα.
 Δὲν εἶνε ἀκόμα αἱ χαραῖς γιὰ μᾶς καὶ τὰ τραγούδια
 Ἡ δάφνη ἡ περίχαρη τὰ μύρτα τὰ λουλούδια
 Θὰ μᾶς δεχθῆ ἡ πατρίδα μας ποτὲ ἢ ἐκκλησιὰ
 Χέρια ζητεῖ ἀναίμακτα ἀγν' ἄδολη καρδιά
 Μὰ ἀνατριχιάζει στὴν καρδιά, μοῦ καίεται στὸ στόμα
 Ἡ γλώσσα καὶ τριγύρω μου ἀχνίζει αἷμα ἀκόμα
 Ἀησιμόνησες στὴν πυρκαϊὰ τοῦ κόσμου τῆ λαχτάρα
 Τὰ φῆς καὶ τοῦ χαλασμοῦ τῆ φοβερῆ ἀντάρα.
 Τὰ ἔρμα ἀσφυγιόματα μὲ φρίκη τὸ φεγγάρι
 Κροδόντανε στὰ σύγνεφα νὰ μὴ τὸ συνεπάρη

Πικρὸ τοῦ κόσμου ἀνάθεμα ἢ ὕστερη κατάρτα
 Ποῦ μαύρη ἐξεχειλίξε, στὸ κῶμα μὲ λαχτάρα
 Μὲ τὸ στερνὸ ξεφύχισμα ! καὶ ἐγὼ καὶ ἐσὺ ἀκόμα
 Καθόμαστε καὶ ἐδλέπαμε μὲ ξεχασμένο στόμα
 Τοῦ κόσμου τὸ μαρτύριο τὸν ἔσυρε στὸν Ἄδη
 Ἦ φλόγα ποῦ τοῦ ἀναψε, στὸ δόλοτυφλο σκοτάδι.
 Τὰ ἄθλια ἴκεῖνα πλάσματα ὦ ! εἴχανε μητέρα
 Μὲ πόνο νὰ καταρασθῆ τῆ χθεσινῆ ἡμέρα !
 Ὁ μητρικὸς ὁ στεναγμὸς τὸν δρόμο του δὲν χάνει
 Ταχύπετρος, δλόθερμος μὲς' τὰ οὐράνια φθάνει,
 Γένεται ἐκεῖ θεόρατος, καὶ πίσω δὲ γυρίζει
 Ὡσὰν τὸ μαῦρο ἀνάθεμα φλογόφωτο καθίζει,
 Βαρεῖα στὴν ἄδικη καρδιά, ποῦ τὴν ἀναστατώνει
 Καὶ μὲ μαχαίρι δίκικοπο, καθ' ὥρα τὴν πληγώνει,
 Δροσιὰ δὲν πέφτει μέσα της, ποτὲ νὰ τὴν γλοκάνει
 Γίνεται ἄγρια θάλασσα, βαθεῖα χωρὶς λιμάνι
 Τὰ χέρια σου, τὰ χέρια μου, στάζουνε αἶμα δάκρυ,
 Στὸν κόσμο δὲν θὰ νὰ εὑρεθῆ, ἔρμη διὰ μᾶς μιὰ ἄκρη
 Νὰ βροῦμε καταφύγιο, νὰ γείρη τὸ κορμὶ μας
 Καὶ πέτρα γιὰ προσκέφαλο ὦ ! γιὰ τὴν κεφαλὴ μας ;
 Δὲ θὰ μᾶς λυώσῃ ἢ μαύρη γῆς, δὲ θὰ νὰ βροῦμε ἀνέσα
 Στὸν ἄλλο κόσμο Μῆτρο μου, ἂν στὴν καρδιά μου μέσα.
 Δὲ στάζει τὸ μουσικήριο. . . .

ΜΗΤΡΟΣ

Δὲν σ' ἐννοῶ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀκόμα.

Φλόγα μοῦ τρώει τὴ σάρκα μου, μοῦ ἐφλόγησε τὸ στόμα
 Τὸ αἶμα ἔπου ἔχουσα, ἐκδίκησι φωνάζει
 Τριγύρω μου σὰ θάλασσα, παραδαρμένο βράζει !

ΜΗΤΡΟΣ

Τὸ ἐζήτησε ἢ δακρύβρεκτη ἢ ἄθλια μας πατρίδα !
 Σ' ἐκεῖνο φῆς ἀμίμητον κι' ἀνδρειωμένον σ' εἶδα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἄνδρειον γιὰ τὸ γένος μου, ἀντάρτην γιὰ τὰ θεῖα
 Μὲ αἶμα φῆς ἐχόρτασε πατρίς καὶ ἐλευθερία.
 Μὰ ἴω ὅλος φωτοκαϊόμενος φλογίζεται ἢ ψυχὴ μου
 Σ' αἱματωμένη θάλασσα τρέμει νὰ βγῆ ἢ πνοή μου.

ΜΗΤΡΟΣ

Ζητοῦν καὶ ἄλλη ἐκδίκησι, διφοῦν καὶ ἄλλο αἶμα ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Σπαράξου ἀπὸ τὸν τόπο σου μ' αἱματωμένο βλέμμα
 Καὶ σὺ ἀκόμα μὲ θωρεῖς ; Δὲν ἔχεις παιὰ καρδιά ;
 Ἐσθύσθηκε στὰ σπλάγγνα σου Θεὸς, φιλανθρωπία ;
 Ναύτη σκληρὴ ! Ἐγίνηκε Ἄδης ὁ λογισμὸς σου,
 Ἀχόρταγος γιὰ πτώματα καὶ ἔλα στὸν ἑαυτὸ σου
 Θυμὴ σου π' ὅποιος σ' ἔρριξε μὲ τὴν ζωὴ στὴ πλάση
 Ἐκεῖνος τὸ δικαίωμα ἔχει νὰ σὲ χαλάσῃ
 Μήπως ἐσὺ τὴν ὑπαρξὶ δίνεις νὰ τὴν ὀρίζεις ;
 Ἄν ἔχῃς τὸ δικαίωμα πῶς δὲν ἀποφασίζεις
 Νὰ γίνῃς καὶ ἀθάνατος ; Ἀδύνατ' ἄθλιο πλάσμα
 Μέσα στὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς διαβαίνεις σὰν τὸ φάσμα
 Ποῦ δὲν ἀφίνει ὀπίσω του ἄλλ' οὔτε τὴ σκιά του
 Κ' ἴχνος δὲν μένει στὸ ἄπειρο ἀπὸ τὸ πέρασμά του.

ΜΗΤΡΟΣ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ

Θέλει τὸ σκλάβος μὲ δεῖλὸ ξεψυχισμένο στόμα
 Δὲν ἀποτάσσεται τοῦ πόσαννου τὸ χέρι, κι' ὡχ ἀκόμα
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Νὰ σκιάζεται τὸν κεραυνὸ ποῦ ἡ ἐλευθεριὰ στὸ χέρι
 Τοῦ δεινέι, καὶ εἰς τ' ἀτιμο θρασυδαίλο μαχαίρι
 Βουδὸς νὰ πέρτ' ἀναίσθητος, Ἕλληνας νὰ μὴ μείνη
 Ἄν θέλουν τύραννοι στὴ γῆ νὰ ζῆ γιὰ λεημοσύνη
 Ἐσθύσθηκε ἡ φιλιὰ μας στὴν ἀφοβὴ ψυχῆ σου
 Ἰχνος δὲν ἔμεινε ἀπὸ μὲ στὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς σου ;
 Δὲν φθάνει ἡ καρδιά μου νὰ σὲ παρηγορήσῃ ;
 Τὸ δάκρυ μου τοὺς πόνους σου νὰ παύσῃ καὶ νὰ οὐδύσῃ ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τὸ δάκρυ σου, ἡ φιλιὰ σου, θὰ μὲ παρηγορήσῃ
 Ἄν πρώτα ἄλλῃ δύναμι στὰ σπλάχνα μου θὰ οὐδύσῃ
 Τῆ φλόγα ποῦ μοῦ ἀναψε ὁ Χάρος φές τὸ βράδο
 Ποῦ μ' εἶχε τυφλὸν ὄργανον, στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι.

ΜΗΤΡΟΣ

ὦ ! πές μου ποῖο μυστήριον σὲ τσικαύτ' ἀδημονία
 Σὲ φέρει καὶ σὲ ὅμοια φρικτὴ ἀπελπισία ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἐκεῖνο ποῦ στὴν ὕπαρξι σθένει τὴν ἁμαρτία
 Καὶ ἡ ψυχὴ ὀλόχαρη φεύγει γοργὰ στὰ θεῖα
 Σ' αὐτὸ τὸ κόσμον Μῆτρο μου, καὶ στὴ ζωὴ τὴν ἄλλῃ
 Θὰ ζήσωμε σ' ἀδιάκοπη φρικτὴ ἀνεμοζάλη.
 Σὰν τὸ θεῖο μυστήριον δὲ στάζει στὴν καρδιά μας.
 Τὴν ἄδολη του τὴν δροσιὰ, ὦ γιὰ παρηγοριά μας
 Μόνον ἐκεῖνο τὸ ἄχραντο ἀπ' ὅλα τὰ μυστήρια
 Θὰ πλόνῃ τ' ἁμαρτήματα, τ' ἄγρια πανηγύρια
 Τῆς νύχτας ποῦ περάσαμε. Τῆ θεῖα μεταλαβὴ μας,
 Πιστέ μου φίλε σοῦ ζητῶ γιὰ νὰ σωθῇ ἡ ψυχὴ μας!

ΜΗΤΡΟΣ

Ἄν πρώτῃ σὲ ἠγάπησα, ὦ τώρα σὲ λατρεύω
 Ναι τώρα ὅσα ἄκουσα τὰ βλέπω, τὰ πιστεύω
 Ὅτι οἱ ἄνδρειοι ἔχουνε καρδιὰ ψυχὴ ἅγια
 Ἀκίμη ἡ καρδιά σου εἶνε σὲ ἀγωνία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἦτανε πλάσματα Θεοῦ κ' ἐλεῖνα σὰν ἐοένα
 Καὶ σὰν ἐμέ ! Φτωχ' ἄφρασαν ὡχ ὄρφανὰ στὰ ξένα
 Εἶναι βαρὺ τ' ἀνάθεμα τὸ ἄρφάνιας. Βράζ' ἀλόμα
 Αἶμα φωτιὰ, καὶ δάκρυα, σὲ ἁμαρτωλὸ μου στόμα
 Πήδα στὴ πλώρη φώναξε. Στὴν ἐκκλησία τὰ θεῖα
 Μυστήρια νὰ λάβωμε ! Μὲ καθαρὰ καρδιά
 Νὰ μᾶς δεχθῇ ἡ πατρίδα μας !

ΜΗΤΡΟΣ

Πνευματικὲ μου ! Φίλοι !
 Μεταλαβὴ, νὰ σώσετε, τ' ἁμαρτωλά μας χεῖλη.

ΑΣΠΙΔΑ ΕΒΔΟΜΙΚΩΝ

Η ΥΠΙΟΔΟΧΗ

Καὶ τ' ἀγγελούδια τῶν Ψαρῶν μ' ὀλόχρυσον καρδιά
 Αὐτὸν τὸν ὕμνον ἔφαλλον μ' ἀνεκφραστὴ ἄρμολια.

Ἐχθὲς προχθὲς τὰ κόματα
 Εἰς τοῦ γιαιοῦ τὴν ἄκρη
 Τῆς Χίου μᾶς ἐφέρανε

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ Ὁ αἶμα καὶ τὸ δάκρυ.
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ἈΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Με τὸν ἀφρό τους σήμερα
 Φέρουν ἐδῶ καμένα
 Κατάρτιο, καταστρώματα
 Τεμόνια συντριμμένα.

Τὴ νίκη σου ἡ πατρίδα μας
 Δὲ θὰ τὴ λησμονήσει
 Σὲ περιμένει ὀλόχαρη
 Νὰ σὲ δαφνοστολήσει.

Μ' αὐτὰ τοῦ στόλου λείψανα
 Θὰ στήσωμε μνημεῖο
 Νὰ ἐνθυμηθῆ τὴ νίκη σου
 Καὶ τὴ σφαγὴ στή Χίο.

Δίχροα χαράς ἐπνίγανε τὴν ἄδολη καρδιά της
 Ἐστάλαξεν σὰν τὴ δροσιά ἀπὸ τὰ βλέφαρά της
 Κόσμος ζωῆς εἶν' ἡ καρδιά ! μὲ ἓνα στεναγμὸ της
 Μ' ἓνα της δάκρυ ὀλόθερμο, μ' ἓνα βαθὺ παλμὸ της·
 Ὡ τόσα λέει π' ἀδύνατον νὰ τὸ ἐκφράσῃ στόμα,
 Μά' να κ' ἐκείνη ἔλεγε ποῦ σιωποῦσε ἀκόμα.

Στὸ δρόμο ἐγονάτισαν, ὅλοι, μικροὶ, μεγάλοι,
 Ἐρριέ' ὁ Μῆτερος σίδερο, ἐβγήκαν στ' ἀκρογιαλὶ.
 Τὴν ὄχθη τῆς πατρίδος των ἐφίλησαν, στὸ στόμα,
 Σὰν ἅγιο θυμίαμα τὸ πατρικὸ τὸ χῶμα.
 Ἄνά τινε. Τοὺς δέχθησαν μὲ ὀλόγομνο κεφάλι,
 Γονατισμένοι, ἀρραδιαστοὶ, στή μιὰ μεριά, στὴν ἄλλη.
 Πόσας καρδιαῖς ἐχτύπησαν γιὰ τὴ γλυκεῖα πατρίδα
 Καὶ τοῦ ἡλίου ἢ χρυσῆ, ὀλόφωτη ἀχειδα.
 Σὲ πόσα μάτια ὀλόχαρα, σεμνὰ καὶ δακρυζόμενα,
 Σταμάτισε καὶ ἔπεφτε ἄλλοῦ σὲ χιονισμένα

Μαλλιὰ ποῦ τᾶχει ὁ βορρεῖας τὸ κῆμα ξαγριωμένα
 Πότε γοργὰ ἀντανάκλαε σ' ὠραία σκορπιζόμενα
 Ξαυθὰ μαλλιὰ, ποτ' ἔδωε σὲ θαλασσοδαρμένα,
 Στήθη ποῦ τᾶχε ἢ φλόγα της μαβρα, κατακαυμένα
 Μανάδες ἔστειλαν παιδιὰ τὸ χέρι ν' ἀπασθοῦνε
 Π' ἀναψε ἐκείνη τὴ φωτιά, ἄλλες νὰ τὸν ἰδοῦνε.
 Μὲ τὰ παιδιὰ στὴν ἀγκαλιὰ ἐτρέχανε, μὰ κείνη,
 Ἄκίνητη, δακρὺ βρακτος, ἀμήλιτη εἶχε μείνη.
 Καὶ τὸ παιδί ποῦ βάσταε σφιγκτὰ στὴν ἀγκαλιὰ της,
 Π' ἄκουσε ποῦ ἐσπάραξε νὰ πεταχθῆ ἢ καρδιά της.
 Ἐφώνασε, πατέρα μου ! Ἐδῶ εἶμε τὸ παιδί σου
 Ἐκλαφα μὲ τὴ μάνα μου πικρὰ γιὰ τὴ ζωὴ σου.
 Τ' ἄκουσε ὁ κόσμος κι' ἔκλαψε, τὸ κῆτταξε μ' ἀκόμα
 Γιὰ 'κεῖνο δὲν ἀνοίχτηκε τὸ πατρικὸ τὸ στόμα.
 Ὁ Ναύτης δάκρυ ἐσφόγγισε τ' ὀλόθερμο αἰσθημά του
 Ἐπινέε ἐδιάβηκε, νὰ πάη στὴν ἐκκλησιά του.
 Μὲ βῆμα ἀργὸ ἐδιάβαιναν μὲ χαίρια σταυρωμένα
 Μὲ γυμνὰ πόδια, κεφαλὴ, μὲ μάτια δακρυζόμενα
 Τὸ πρόσωπό τους ἦτανε φλόγα, φωτιά, ἀναμμένη
 Τὴ ματωμένη σάρκα τους τὴ θαλασσοδαρμένη
 Τὴ σκέπαζαν φορέματα, π' ἀπόμειναν ξεχλύδια
 Ὀλόρτα εἶχαν τὰ μαλλιὰ, ἀγέρωχα τὰ φρύδια,
 Γυμνὰ τὰ στήθη, τ' ἀνδρικὰ ποῦ κλοῦζαν ἀνδραιομένη
 Καρδιά ὅπου τὰ σπάραζε σὰ θάλασσα κλειζόμενη
 Μέσα σὲ ὀλόστενο γιαλό, ἐδιάβαιναν κι' ἀκόμα
 Ἐφαίνετο στὸ στόμα τους τὸ πατρικὸ τὸ χῶμα.
 Ἐδιάβαιναν ἐτρίζανε δάφναις τὸ πάτημά τους
 Σκορποῦζαν ρόδα καὶ μοσκιαῖς ἄθωα παιδιὰ μπροστὰ τους
 Καὶ κάπου κάπου πρόβαινε κόρη χαριτωμένη,
 Μαρτίος στεφάνι ἔρριπτε, λὲς κ' ἔλεγε διαβαίνει
 Ἐκείνος ποῦ μὲ ἔσωσε τιμῆ, καὶ παρθενια,
 Τὸ γένος, τὴν πατρίδα μου, καὶ τὴν ἐλευθερία !

Ἐδειχταν γέροντες τῶν παιδιῶν, τ' ἄφοβον παληκάρη
Καὶ ἐκεῖνα τὸν ἐβλέπανε μὲ σεβασμὸ μὲ χάρι
Λέει καὶ τοὺς ἔλεγον κρυφά, ἢ ἔστεις νὰ μιμηθῆτε
Αὐτὸν ὅπου μᾶς ἔσωσε καὶ θὰ νὰ δοξασθῆτε.
Στὴν ἐκκλησιὰ ἐφθάζανε, στὴ θύρα ἐκαρτεροῦσε
Ὁ Γέρονς ὁ πνευματικὸς ὁποῦ τοὺς εὐλογοῦσε
Ἰσχνὸς φηλὸς, κατὰλευκος σὰν τ' ἀφριζμένο κῶμα
Στοὺς χρόνους τοῦ ποῦ πέρασαν, κατέβαζε στὸ μνήμα
Μὰ γεννεὰ παληκαριῶν, κ' ἐκείνη ποῦ ἐξοῦσε
Μ' αὐτὸν προχθὲς τὴ συμφορὰ τῆς Χίτου ἐθρηνοῦσε.
Ἐλαβ' ἀπὸ τὰ χέρια του, τὸ βάπτισμα κ' ἀκόμα
Σὰ στήλη ἔστεκε ὄρθιος, ἀλίγιστος στὸ στόμα
Εἶχε τῆς πρώτης νεότητος τοῦ τὸ λόγο ποῦ θερμαίνει
Αἰσθημὰτα μὲς τὴν καρδιά, χαρὰς τὴ σκλαδωμένη
Τὴ γῆ ποῦ ὅμοιους Ἰεράς ἔχει γιὰ τὴ θρησκεία
Γιὰ τῆς πατρίδος τὴ γλυκειά, τὴν ἀνεξαρτησία!
Ἐμπήκανε στὴν ἐκκλησιὰ, ἔκαμαν τὸ σταυρὸ τους
Χαρὰ λαμψὴ ἀπερίγραπτος στ' ἀχνὸ τὸ πρόσωπό τους:
Τὴν ἄγια τὴν ἀνάστασι ἀσπάσθησαν ἢ θεία
Τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἄρχισε ἡ λειτουργία:
Ἕνας γονάτισε ἐμπρὸς στὴν Παναγία
Ἐμπρὸς ὁ ἄλλος στὸ Χριστὸ, ἄρχιζ' ἡ ψαλμωδία
Ὁ κόσμος ἐγονάτιζε τὸν νοῦν του, τὴν καρδιά
Ἀφιέρωσε στοῦ λυτρωτοῦ τ' ἄγια τὰ θεῖα
Χαρὰ σ' ἐκείνον τὸν λαὸ πύχει τυφλὴ λατρεία
Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἠθικὴ οὐράνια θρησκεία
Ἀνάστεινε ἡ ἐκκλησιὰ ἡ δάφνη τὸ λιβάνι
Δὲν ἀκούοντανε πνοὴ ἐκεῖ μὲσα νὰ ἀναζάνη.
Σιγὴ μεγάλη καὶ βαθειά, βασιλεὺς στὰ πλήθη
Ὅμοια μὲ κείνη ποῦ βαθειά, ἐσκεπάζον οἱ λίθοι
Τῆς ἐκκλησιᾶς κοιμῶντανε σ' ἐκεῖνο τ' ἄγιο χῶμα
Δείψανα ποῦ μὲ σεβασμὸ, τὰ ἐνθυμῆτε ἀκόμα.

Ἡ γενεὰ ποῦ ἔζησεν νὰ ἰδῆ τόσον ἀγῶνα
Ποῦ ἐμπρὸς τῆς εἶχε τὴν λαμπρὰν ζωηροτέρα εἰκόνα
Ἡ χρυσὴ πύλη ἀνοιξε στὰ ἄγια τὰ θεῖα
Τὰ δάκρυα ἐπλημύρισαν μὲσα στὴν ἐκκλησιὰ
Ἐκλεγε ὁ κόσμος ἔκλεγαν, τὰ δύο τὰ παληκάρια
Καὶ κατὰ γῆς ἐγείρανε, σὰ δυὸ γυρτὰ βλαστάρια
Τὸ πρόσωπο στοῦ λυτρωτοῦ, τὴν ἄγια τὴ θυσία
Στὰ στήθη των καρτέρηγεν δροσιά, παρηγορία,
ὦ! χριστιανοὶ σχοράτεμαι, εἶπαν καὶ μ' ἓνα χεῖλη
Ἀπάντησαν οἱ συγγενεῖς, ἀπόξενοι καὶ φίλοι
Θεὸς σχορέσας ἀνοιξαν, τ' ἀμαρτωλὸ τὸ στόμα
Τὸ μνήσθητί μου εἶπαν, τὸ ἄγιο τὸ σῶμα
Ἐδρόσισε τὰ σπλάχνα τους, βαπτίστηκε ἡ καρδιά τους
Τὴν ἐπλιναν τὰ ἄγια, τὰ ἀμαρτήματά τους.
Ἐσθύσθησαν σὰν τῆς νυκτὸς τὰ σκότη στὴν ἀκτίδα
Τσ' αὐγῆς ποῦ δίνει τῆς ζωῆς ἀναφυγὴ κ' ἐλπίδα
Στοῦ καθενὸς τὸ πρόσωπο, ἄρχισε νὰ προβαίνει
Χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, ἦτον ζωγραφισμένη
Στὴν ὄψιν τους ἡ φλογερὰ ζωηρά, φιλοπατρία
Ἡ ἐνθερμ' ἀφοσίωσις, στὰ ἄγια τὰ θεῖα,
Κεῖ μὲσα ἀνοψώνετο, τ' ἀγέρωχο κεφάλι
Παληκαριῶν ποῦ ἐπάλεσαν, μὲ τὴν ἀνεμοζάλη
Καὶ τῶν γερόντων ἡ λευκὴ, ἡ κόμη σεβασμία,
Ποῦ ἄσπρισε τῆς θάλασσας, τὴν ἄγια τρικυμία.
Μὰ ἐκείνης ἐσουτρίθετο, ἀκόμα ἡ καρδιά
Σὰ στήλη ὄρθια ἀπόμεινε, βαθειὰ στὴν ἐκκλησιὰ.
Ἐπάγωσε τὸ δάκρυ τῆς, βαθειὰ μὲ στὴν καρδιά τῆς
Ὀλάνυχτα ἀπόμειναν στεγνὰ τὰ βλέφαρά τῆς
Ἡ λειτουργία ἔληξε, καὶ στὴν ὠραία πόλη
Ἐπρόβαλ' ὁ πνευματικὸς, μὲ τ' ἄγιο πετραχῆλι
Στέφανον δάφνης ἔφερεν, τὸ εὐλόγησε τ' ἀσπάσθη
Τὸ πρόσωπό του ἔδειχτε ὅτι ἡ καρδιά του ἠσθάνθη

"Ελληνες ! είπε ή δάφνη μας, ποτέ δέν έμαράνθη
Στή γή μας τήν τρισένδοξη, φέρει καρπούς, και άνθη
"Ω Ψαριανοί ! ή αγέρωχος, προγονική καρδιά
Πάλλει βαθειά στα στήθη μας, για τήν έλευθερία
Για αὐτήν θεός σταυρώθηκε στο Γολγοθά ! ή θεία
Θρησκεία του δέν άνέχεται δεσμά και τυραννία
Πικρά Χριστέ μου έκλαψες, επάνω στο σταυρό σου
'Επότισε τὸ αἷμά σου, τ' ἅγιο μαρτύριό σου.
Μ' αὐτό σου τὸ μαρτύριο, ποῦ εἶναι ὁ σταυρός μας
'Εμεῖς ἐπολεμήσαμε, τὸν ἄπιστον ἐχθρόν μας
'Εφές εἶδα τὴ δόξα σου ! παιδί μου εὐτυχισμένος
Θά καταβῶ στο μνήμά μου, νά ἦς' εὐλογημένος
Τώρα σέ κράζει ή πατρὶς, τὸ γένος τῶν ἡρώων
Ποῦ εἶδε ἐνδοξε σ' ἐσέ, μαρτύρων και ἀθῶων
Τὴν φοβερὰν ἐκδίκησιν, σέ εὐλογεῖ ή πατρίδα
"Ολη σ' ἐσέ ἐναπόθεσε, παρηγορία, και ἐλπίδα.
Μ' αὐτὸν τῆς δόξης στέφανον τὸ γένος ή θρησκεία
Βραβεύει τὸν ἀγῶνά σου, τὴν ἀφοθή σου ἀνδρεία
'Η δάφνη ποῦ ἐστόλισε τόσους στὸν Μαραθῶνα
Στῆς Σαλαμίνας τὸν λαμπρὸν τρισένδοξον ἀγῶνα
Αὐτὴν σοῦ δίδει ή πατρὶς, π' ἀπὸ τὸ μνήμα βγαίνει
Δακρῶδρεκτη αἵματοστάλακτη, και τρέχει ἀνδρειωμένη
"Οπου τὴν πᾶνε ἐνδοξοί, γενναῖοι σάν ἐσένα
Π' ἀθάνατοι θά μείνετε, στο γένος και στα ξένα !
Και σέ παιδί μου, Μῆτρό μου, γενναῖο παλληκᾶρι
Ποῦ τὰ Ψαρά σ' ὠνόμασαν Δελφίνι θεία χάρι
Σ' εὐλόγησε, και τῶν Ψαρῶν πρὸς σέ ή εὐγνωμοσύνη
Αἰωνία με τὴ μνήμη σου, στο γένος θά νά μείνη
"Οσοι ἐπαραστέκανε συγκινημένοι ἔλοι
'Εφώναξαν π' ἀντήχησαν τῆς ἐκκλησίας οἱ θόλοι
'Η μνήμη σας ἀθάνατη, θά μείνη στη ψυχὴ μας
Και ή δάφνη σου τρισένδοξη, ἀμαράντη στη γῆ μας

Τὰ καριοφύλλια ἐβρόναισαν, ἀναφαν τὰ μηλιόνια
Χίλιες φω-ές ἀντήχησαν ἐφαλλαν σάν τὰ ἀηδόνια
Τὰ ἐθνικά μας ἄματα. "Αν δέν ἀλησημονήσης
Τὰ ἦθη σου πατρίδα μου, τρισένδοξος θά ζήσης !
'Εβγήκαν ἀπ' τὴν 'Εκκλησιά, στῆς 'Εκκλησίας τὴ θύρα
Μάνα σεμνή καρτέριε, ἐκείνη ποῦ για χήρα
'Εφές πυκρά τὴν έκλαψαν, στιγμὴ εὐτυχισμένη
Με τὸ παιδί στήν ἀγκαλιά, πρόσμενε δακρυσιμένη
Φίλησε τ' ἀγγελοῦδι σου, ὁ Μῆτρος τοῦ φωνάζει
Κι' ὁ ἐνδοξος Πυρπολητής μάνα, παιδί, ἀγκαλιάζει
Στὰ ἀγαπητὰ τὰ πρόσωπα, τὰ δάκρυα φλογισμένα
Σὰ μαργαρίτες ἔτρεχαν, θολὰ ἀγκαλιασμένα.
Τὰ χέρια τὸ ὀλόχαρο ἔσκωσε στο κεφάλι
Τὸ πατρικὸ ποῦ τ' ὄδειραν κύματα ἀνεμοζάλη
'Επαιζε με τὴν ἐνδοξη τὴ δάφνη ὦ ! παιδί μου
Μοῦ ἐνθυμῆς καθήκοντα, τρισάγια στη ψυχὴ μου
'Επῆρε τὸ στεφάνι του, τὸ χάρισε σέ τρία
Αὐτὸ σ' ἀφίνω τέκνον μου μόνη κληρονομία
Δακρῶδρεκτος, περίλυπος, σταμάτησε τὸ βῆμα
Τὸ δεῦτερο τὸ τεμάχιο, τ' ὄριψε στ' ἅγιο μνήμα
Τὸ πατρικὸ του κλαίγοντας, εἶπε ἐοῦ πατέρα.
Με τὴν εὐχὴ σου μ' ὄδωσες αὐτὴ τὴ θεία ἡμέρα
Φίλη μου, π' ὄκλαψες για μέ, τὸ τρίτο αὐτὸ μας μένει
Τῆς δάφνης μου παρηγοριά σιγὰ ή εὐλογισμένη
'Η ἅγια οἰκογένεια ἐδιάβηκ' ἀκολουθία
Εἶχε τοῦ γένους τὴν εὐχὴ Θεοῦ τὴν εὐλογία.

ΕΡΓΑ

τοῦ ἀνωτέρω ποιητοῦ εἰσὶ καὶ τὰ ἐξῆς Ἑλληνιστὶ καὶ Ἰταλιστὶ γε-
γραμμένα ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πλείστα εἰσὶ μεταφρασμένα ὑπὸ τοῦ
κ. Γεωργίου Σφήκα.

Ἐκδοθέντα

1. Γρηγόριος Ε΄. Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
2. Αἰκατερίνη Μαυρομιχάλη
3. Οἱ Μάρτυρες τοῦ Σουλίου
4. Ἡ δακρύβρεκτος δάφνη
5. Τὸ λευκὸν ῥόδον
6. Εἴπηνα
7. Ὁ γέρον κληρικὸς
8. Πρὸς σέ
9. Μὴ μὲ λησμέναι
10. Δακρύβρεκτα ἄνθη
11. Ἡ Κυρὰ Βασιλικὴ
12. Τοῦ ἀπανθρώπου Νέμου τὰ θύματα
13. Ἐν ῥόδον τῆς Ἑδέμ
14. Μητρικὰ δῶρα
15. Ἡ Δάφνη τῆς Γραβίσε
16. Τ' ἄσπρο γεράκι καὶ ἡ μυρτιά
17. Αἰσθήματα καὶ ἐλπίδες
18. Θρηνοὶ καὶ ἑπτασίαι
19. Ὁ Λάμπρος
20. Πρὸς τὸν σκλάβον
21. Τὸ διφανὸν τῆς Κρήτης
22. Τὰ ἐξαμύγια
23. Λουκία
24. Ἐλεγίον ἐπὶ πολυκλαύστῃ βασιλοπαίδι Ἀλεξάνδρῳ
25. Il Portafolio (Drama) (ἐκδοθὲν καὶ μεταφρασθὲν)
26. La suor edita (drama) storico
27. Odi alla tomba dell conte Giovanni Capodistria
28. La Lignora dei fiori
29. All amore della patria

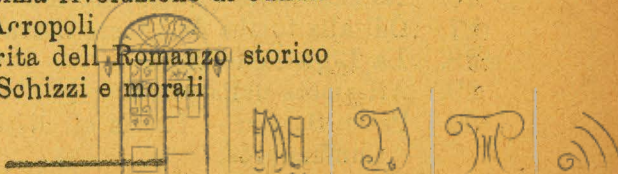
IAΣΟΝ ΠΑΡΙΣΙΟΝ — Poesia all distinto Cav^{te} Alessandro
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Μὴ ἐκδοθέντα

1. Ὁ οἶδος τῆς Καλογραίας
2. Ἀπόστολος Σταύρακας
3. Περιπέτεια ἀνακριτοῦ καὶ καμαριέρας
4. Ἡ Ζαβεΐδα
5. Ἡ Κολασμέη
6. Ὁ Γῶγος
7. Τὰ φιλήματα
8. Τὸ φοχασάββατον ἐν τῷ κοιμητηρίῳ
9. Συμβουλαὶ πρὸς νέαν
10. Ὁ Λευκάτας
11. Τί πιστεύεις ;
12. Κάτω τὰ προσωπεῖα
13. Ἠθικαὶ ἱστορικαὶ μελέται
14. Ὁ θεομπέκτης
15. Ὁ διπλωμάτης
16. Ὁ χρυσοκάνθαρος
17. Ὁ κόλακας
18. Ὁ συκοφάντης
19. Τὸ ἔρφανόν
20. Ὁ θάνατος
21. Ἔχε γειά !
22. Τὸ τελευταῖον ῥόδον
23. Ὁ Κλήρος καὶ ἡ Δημοτικὴ Ἐκπαίδευσις
24. Ἱερὰ σταυροφορία
25. Περιγραφή τῆς Ἡπείρου
26. La Angelica e Mariana (Drama)
27. Il Principe Alessandro Ipsilanti (Drama)
28. Il Paricida (Drama) una sena in Parigi l'anno 1872
29. Una tribu errante in seno dell'Europa
30. Delirii della menti esaltate
31. Episodio dell'ultima rivoluzione di Candia
32. Una notte sull'Acropoli
33. La schiava favorita dell'Romanzo storico
34. La Aristocrazie Schizzi e morali

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Τιμήται Δραχμάς 2.00

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ